

Jaarverslag 2019

HTM Personenvervoer N.V.

[htm.nl](https://www.htm.nl)

HTM | kom verder!

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Voorwoord van de directie

Ten tijde van het schrijven van deze terugblik op het jaar 2019 staat ons land volop in het teken van de enorme maatschappelijke effecten van het coronavirus, dat de wereld in zijn greep heeft. De overheidsmaatregelen die sinds medio maart gelden in Nederland raken ook onze organisatie in al zijn facetten. Gevolg is mede dat de reizigersinkomsten van HTM sterk zijn gedaald. Dit heeft grote negatieve effecten voor de financiële positie van het bedrijf. De door ons opgestelde liquiditeitsprognose over de komende twaalf maanden toont wel aan dat er geen materiële onzekerheid is ten aanzien van de continuïteit van HTM.

Als iets duidelijk wordt is het wel de essentiële functie van het vervoer, als levensader van onze samenleving. Niet voor niets heeft het kabinet ten tijde van deze crisis het openbaar vervoer aangemerkt als één van de vijf vitale sectoren die onvoorwaardelijk hun diensten moeten aanbieden om ons land op een basisniveau draaiend te houden. Dat geldt eens te meer in de stedelijke omgeving. Natuurlijk is de bereikbaarheid van de stedelijke omgeving een aandachtspunt dat al vele decennia de politieke en bestuurlijke agenda's beheerst. De zorg hierover is, ook buiten crisistijd, terecht. De toename van de bevolking van ons land, de economische groei, demografische ontwikkelingen en de stedelijke verdichting leiden per saldo tot een toenemende vervoersbehoefte. De fysieke ruimte in ons land is echter beperkt, en het is duidelijk dat in deze behoefte niet kan worden voorzien met individueel autogebruik. Hoezeer ook wordt geïnvesteerd in nieuwe technieken als elektrische aandrijving en autonoom vervoer: een feit blijft dat de auto schaarse ruimte inneemt in de vorm van wegen en parkeervoorzieningen. Dat betekent dat er speciale betekenis moet worden toegekend aan andere vormen van vervoer, zoals de fiets, lopen en het collectief vervoer. Dit besef is niet nieuw maar kreeg in 2019 een sterkere plaats in het politieke debat. De discussie is bewust gevoed door een alliantie van bij vervoer en mobiliteit betrokken partijen, waarvan HTM een van de oprichters is. De directie is dan ook blij dat de Mobiliteitsalliantie, zoals dit verband heet, een breed draagvlak representeert, van ov-bedrijven tot de logistiek en van de particuliere autobezitters tot het goederenwegvervoer. Overigens is een belangrijke toekomstvraag erin gelegen, welke effecten de corona-

uitbraak zal hebben op het reisgedrag en de logistieke dienstverlening. Ook deze thema's zullen binnen de alliantie worden besproken.

Mede gevoed door deze impuls is het debat in ons land weer van de grond gekomen. Voor de Haagse regio betekent dit hernieuwde aandacht voor strategische vergezichten en investeringsplannen voor nieuwe infrastructuur en uitbreiding van de capaciteit van het collectief vervoer, zoals de Schaalsprong OV. Het is dringend noodzakelijk dat hierover op korte termijn overeenstemming wordt bereikt, wil onze regio op termijn in staat zijn de toenemende druk op de mobiliteit te accommoderen. HTM is betrokken en zal binnen al haar mogelijkheden graag betrokken zijn bij de verdere uitwerking van Schaalsprong OV en bijkomende initiatieven die de Haagse regio bereikbaar en leefbaar houden.

2019 was ook in andere opzichten een bijzonder jaar. De klantwaardering, die de voorgaande jaren al een telkens stijgende lijn vertoonde, bereikte een nieuw hoogtepunt, waarmee HTM zich het beste stedelijke vervoerbedrijf van ons land mag noemen. Het spreekt vanzelf dat de directie trots is op alle collega's die hieraan een bijdrage hebben geleverd door zich, ieder vanuit zijn of haar verantwoordelijkheid, in te spannen om het de klant naar de zin te maken.

HTM had in 2019 de basis op orde, zowel in operationeel als financieel opzicht, en werkt vanuit die stabiele basis aan de verdere verbetering van haar dienstverlening voor de inwoners en bezoekers van Den Haag en de omliggende gemeenten. De directie heeft er vertrouwen in dat HTM ook de komende jaren de vanzelfsprekende vervoerder van de Haagse regio zal zijn en dankt, ook namens haar aandeelhouders en de Raad van Commissarissen, alle medewerkers die dat vertrouwen hebben weten te scheppen.

Jaap Bierman   Algemeen Directeur
Gerard Boot   Financieel Directeur

Den Haag, 15 april 2020

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Profiel

HTM is vanouds hecht verankerd in de Haagse samenleving en vormt met haar trams, licht railvoertuigen en bussen een herkenbaar en vertrouwd onderdeel van de regio. Haar bijna 1.900 medewerkers verzorgen een belangrijk deel van het collectief personenvervoer over de rails en over de weg in Den Haag en haar randgemeenten. HTM doet dit op basis van twee vervoersconcessies die haar zijn verleend door de opdrachtgever, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). De dienstverlening van HTM strekt zich uit over de gemeenten Den Haag, Zoetermeer, Delft, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp en Rijswijk, die op hun beurt weer deel uitmaken van MRDH.

Net als de voorgaande jaren exploiteerde HTM in 2019 twaalf tramlijnen, waarvan twee licht railverbindingen die de connectie vormen tussen Den Haag en Zoetermeer. Samen met de licht raillijn die door RET wordt onderhouden tussen Den Haag CS en Rotterdam, draagt deze verbinding de productnaam RandstadRail. Naast het railvervoer verrichtte HTM via haar dochteronderneming HTMbuzz het openbaar vervoer per bus met

acht lijnen en een nachtnet over zes routes. Met ingang van december 2019 heeft HTM Personenvervoer NV het integrale busvervoer weer rechtstreeks onder haar verantwoordelijkheid genomen. HTM droeg ook zorg voor het railvervangend vervoer bij calamiteiten, omlleidingen of verstoringen in het railvervoer, zij zag toe op de veiligheid in en rond trams en bussen en voerde het operationeel beheer en onderhoud van de railinfrastructuur (rails, bovenleiding, energievoorziening, etc.) in de hierboven genoemde gemeenten.

Naast openbaar vervoer verzorgde HTM met taxi's, taxibusjes en touringcars het personenvervoer op maat voor groepen reizigers, zoals gehandicapten, scholieren en werknemers. Een buitengewone activiteit is het busvervoer op de Luchthaven Schiphol, waar HTM deels met elektrisch aangedreven bussen het platformvervoer verzorgde alsmede de pendelbussen tussen de hoofdterminal en de parkeerplaats P3 (lang parkeren). Het vervoer op de luchthaven zal in 2020 worden beëindigd, aangezien het niet langer past in de nieuwe ondernemingsstrategie.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Vennootschapsstructuur

In 2019 waren de aandelen van HTM Personenvervoer NV in bezit van twee partijen. Alle aandelen minus één bevonden zich bij HTM Beheer BV, een 100% dochteronderneming van de gemeente Den Haag, en één preferent aandeel bij de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Met dit preferente aandeel is voldaan aan het vereiste van de Europese Verordening 1370/2007, die bepaalt dat de opdrachtgever bij onderhandse gunning van een vervoersconcessie een doorslaggevende zeggenschap in het vervoerbedrijf heeft. Het ondernemingsbestuur werd uitgevoerd door twee statutair directeuren: een algemeen directeur en een financieel directeur. Het toezicht op het bestuur was belegd bij een onafhankelijke Raad van Commissarissen. HTM Personenvervoer NV was volledig eigenaar van drie dochterondernemingen, te weten HTM Buzz BV, HTM Commercial Actions BV en HTM Railvoertuigen BV. HTM Commercial Actions was op haar beurt eigenaar van HTM Specials BV en Vreugde Tours BV (beide 100%) en voor 50% van Haagse Shuttle BV.

In het kader van de stroomlijning van de organisatie is HTM Buzz BV bij aanvang van de nieuwe busconcessie in december 2019 gefuseerd met HTM Personenvervoer NV, waarmee HTM Buzz is opgehouden te bestaan als zelfstandige vennootschap.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Financiële resultaten

Voorwoord van de directie**Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen**Missie, visie en strategische speerpunten in 2019****Bijzondere gebeurtenissen in 2019****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2019****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Resultaat

Het financiële resultaat over 2019 van HTM bedraagt € 3,9 mln. na belastingen. Tezamen met de dotatie aan het kwaliteitsfonds ontstaat een totaal maatschappelijk resultaat van € 7,8 mln. In 2018 was dat € 5,3 mln.

Dit is het vijfde jaar op rij waarin een positief bedrijfsresultaat kon worden geboekt. In 2018 was dat € 3,5 mln. Dit resultaat past binnen de kaders van het 'redelijk rendement' dat HTM met de opdrachtgever openbaar vervoer en de aandeelhouders is overeengekomen. Deze bandbreedte wordt mede bepaald door de positie van HTM als openbaar vervoerbedrijf in overheidshanden die inbestede OV-concessie uitvoert.

Over 2019 waren er enkele bijzondere posten die het resultaat beïnvloed hebben. Daaronder vallen het negatieve resultaat op de busconcessie Stad Haaglanden in het laatste concessiejaar 2019 en hogere kosten door prijsstijging van energie (tractie), alsmede de vergoeding van vennootschapsbelasting op de busconcessie. Financieel van belang voor het resultaat was ook de positieve financiële bonus die HTM ontvangt van de opdrachtgever vanwege de goede operationele prestaties bij de railconcessie in 2019.

Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten van HTM bestonden ook in 2019 uit de bijdrage van MRDH voor de uitvoering van de railconcessie, de reizigersopbrengsten voor tram en Randstadrail, de MRDH-bijdrage voor de (oude) busconcessie Haaglanden-Stad en uit opbrengsten voor projecten en andere werkzaamheden buiten de OV-concessies.

HTM is in december 2019 begonnen met de nieuwe busconcessie Stad Haaglanden: de reizigersopbrengsten over deze drie weken zijn onderdeel van de bedrijfsopbrengsten. De opbrengsten voor de railconcessie (overheidsbijdragen en reizigersopbrengsten) zijn in 2019 toegenomen door het in dienst nemen van het traject naar station Lansingerland en het verlengde traject in Delft.

De overheidsbijdragen van MRDH voor openbaar vervoer per rail en bus aan HTM bedroegen over 2019 € 147,5 mln. De busconcessie van HTMBuzz die liep tot december 2019 was een zgn. kostencontract. Dit hield in dat de overheidsbijdrage van € 28,0 mln. een subsidie van MRDH was voor de gemaakte kosten voor de uitvoering van de concessie en onafhankelijk is van de hoogte van de gerealiseerde reizigersopbrengsten.

De gerealiseerde reizigersopbrengsten van voor deze 'oude' busconcessie zijn daarom niet verantwoord in de jaarrekening als reizigersopbrengsten maar zijn onderdeel van de ontvangen overheidsbijdrage van MRDH.

De totale reizigersopbrengsten in 2019 voor al het personenvervoer, uit plaatsbewijzen/OV-chipcard en studentenkaart bedroegen € 108,1 mln. Dit is een stijging met 7,9 % ten opzichte van 2018 (€ 100,2 mln.). De inkomsten uit de concessie tram en Randstadrail waren in 2019 € 3,9 mln. hoger dan de met de opdrachtgever afgesproken norminkomsten.

De omzet voor besloten vervoer was in 2019 € 11,5 mln. tegenover € 11,1 mln. in 2018. De overige opbrengsten van HTM bestonden voor € 19,6 mln. aan projectopbrengsten (buiten de concessies) en voor € 12,1 mln. aan opbrengsten uit overige werken die HTM uitvoert voor deren-opdrachtgevers.

De totale opbrengsten over 2019 komen daarmee uit op € 300,6 mln., tegenover € 283,4 mln. in 2018.

Bedrijfslasten

In 2019 bedroegen de totale bedrijfslasten € 288,8 mln. Ten opzichte van 2018 stijgen de personeelskosten van eigen en ingehuurd personeel van € 143,6 mln. naar € 148,8 mln. oftewel met 3,6%. De stijging van lonen en sociale lasten vloeit voort uit een toename in het aantal medewerkers, uit de in 2019 afgesloten HTM bedrijfs-cao en uit landelijke wetgeving, o.a. pensioenpremies. De kosten van ingehuurd personeel blijven in 2019 met € 20,5 mln. enigszins onder die uit het jaar ervoor (€ 21,0 mln.). De kosten voor onderhoud stegen van € 31,3 mln. in 2018 naar € 34,5 mln. Ook de uitgaven voor energie, voornamelijk voor de tractie van railvoertuigen, nam toe als gevolg van hogere prijzen naar € 10,7 mln. In 2018 was dat € 9,5 mln.

De rentelasten bedroegen € 7,3 mln., evenals in 2018.

Balans

Het geconsolideerde balanstotaal van HTM bedroeg € 551,1 mln. (2018: € 562,7 mln.). De daling wordt veroorzaakt door een lager totaal op de materiële activa, met name bij de werken in uitvoering: € 16,4 mln. tegenover € 28,4 mln. in 2018. De boekwaarde van het rijdend materieel nam toe van € 377 mln. naar € 384 mln. o.a. door de deelinvestering in nieuwe railvoertuigen.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Financiële resultaten

Financiering activa

Sinds 2017 is MRDH de financier van de railvoertuigen. Voor een totaalbedrag van € 369,6 mln. (stand eind 2019) zijn leningen verstrekt, zodat HTM langlopende financiering heeft voor de gehele economische levensduur van de railvoertuigen.

Het werkkapitaal als verschil tussen vlottende activa en kortlopende schulden is € 15,9 mln. per eind 2019. Dit was € 27,2 mln. per einde 2018. Onder de kortlopende schulden is ook het Kwaliteitsfonds opgenomen met een stand van € 6,6 mln. (€ 2,7 mln. eind 2018).

Eigen vermogen

Per ultimo 2019 is het eigen vermogen van HTM € 91,9 mln., inclusief € 3,9 mln. nog niet als dividend uitgekeerd resultaat. Eind 2018 was dat € 91,5 mln. vóór dividenduitkering (en € 88,0 mln. daarna).

Per eind 2019 was de solvabiliteit, de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal, 16,6 % (2018: 16,3 %). Als de gehele winst wordt uitgekeerd als dividend daalt de solvabiliteit naar 15,9 %. Gezien de zekerheid die is ontstaan door de langlopende financiering voor de gehele verwachte afschrijvingstermijn van alle railvoertuigen is dit onder normale omstandigheden een voldoende percentage voor een continue bedrijfsvoering.

Ondanks een toename van de liquiditeitspositie naar € 64,8 mln. daalt de liquiditeitsratio (vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden) naar 1,1 (2018: 1,3). De belangrijkste oorzaak is de hogere stand van de kortlopende schulden per eind 2019, met name bij OV-studentenkaarten, Kwaliteitsfonds en belastingen/sociale premies.

Bedrijfsresultaat en dotatie kwaliteitsfonds

In de jaren voor 2017 maakten hogere reizigersopbrengsten deel uit van het financieel resultaat van HTM. In de huidige railconcessie zijn HTM en MRDH overeengekomen dat een positief verschil tussen de werkelijke reizigersopbrengsten en de afgesproken normopbrengsten wordt gedoteerd aan een Kwaliteitsfonds. Uit de reserveringen in het Kwaliteitsfonds worden initiatieven bekostigd die leiden tot een hogere kwaliteitservaring door de reizigers. Over 2019 wordt € 3,9 mln. aan dit fonds gedoteerd; over 2018 was dit € 1,7 mln.

Het maatschappelijk resultaat van HTM, oftewel het uitkeerbare resultaat aan de aandeelhouders tezamen met de dotatie aan het Kwaliteitsfonds, over 2019 bedraagt daarmee € 7,8 mln. (2018: € 5,2 mln.).

Afwikkeling overheidsbijdragen

HTM heeft het beschikkingsjaar 2018 afgerond inclusief accountantsverklaring, en ingediend bij MRDH. Inmiddels is met MRDH inhoudelijk overeenstemming bereikt over de controle op de subsidie-afrekening over het jaar 2019. De balans bevat daardoor nog slechts geringe onzekerheden of risico's over de jaarlijkse subsidies voor de rail- en busconcessie van vóór 2019 (exclusief enkele specifieke projecten buiten de concessies).

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten bij HTM omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. HTM maakt gebruik van diverse financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft HTM een treasurystatuut opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te mitigeren.

Continuïteit onderneming en vooruitblik

2019 was het tweede volledige jaar van de railconcessie 2016-2026. In 2019 heeft de opdrachtgever MRDH een herijking uitgevoerd. Die heeft er onder andere toe geleid dat de railconcessie is verlengd met vijf jaar, dus tot en met december 2031. De railconcessie omvat het grootste deel van de bedrijfsactiviteiten. Deze verlenging draagt dus bij aan de versterking van de continuïteit van HTM Personenvervoer N.V.

Eind 2019 is HTM gestart met het uitvoeren van de nieuwe busconcessie Stad Haaglanden. Deze concessie loopt tot en met 2034. Beide concessies tezamen maken dat de continuïteit van zowel de rail- als bus activiteiten van HTM voor een langere periode is gegarandeerd. In 2020 zal bovenop het reguliere niveau van vervangingsinvesteringen (o.a. in nieuwe OV-chipkaartapparatuur) het proces van aanbesteding verder worden voorbereid om te investeren in 60 nieuwe stadstrams.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

HTM is daarbij afhankelijk van besluitvorming over omgevings- en milieuvergunningen die nodig zijn om additionele en vernieuwde stallingscapaciteit voor deze nieuwe voertuigen te kunnen realiseren.

De commerciële vervoersactiviteiten van HTM zijn in omvang beperkt (omzet € 11,5 mln.). Het grootste deel hiervan kwam ook in 2019 uit het uitvoeren van twee commerciële contracten op en rond de luchthaven Schiphol. Beide contracten worden in de loop van 2020, in april resp. november, beëindigd. De financiële gevolgen die met de beëindiging en de afwikkeling daarvan zijn gemoeid maken deel uit van deze jaarrekening. Door de beëindiging van deze contracten worden vanaf eind 2020 de commerciële activiteiten van HTM beperkt tot touringcarvervoer en enkele andere recent gestarte activiteiten (HTM deelfietsen, deelname in Haagse Shuttle B.V.), met een relatief geringe omvang.

Gevolgen overheidsmaatregelen Corona-crisis 2020 voor de continuïteit (gebeurtenis na balansdatum, relevant voor toekomstige positie)

De pandemie die sinds begin 2020 woedt door het coronavirus heeft geleid tot ingrijpende maatregelen van de overheid. Sinds medio maart zijn forse restricties opgelegd aan burgers en bedrijven, ook in Nederland. De aanwijzingen aan burgers om zoveel mogelijk thuis te werken, de feitelijke sluiting van veel winkels en van een groot aantal bedrijven en instellingen en de opgelegde en nagevolgde beperkingen aan het reizen leiden tot een enorme daling van het aantal reizigers. HTM heeft sinds half maart de productie teruggeschaald tot ongeveer 50% van het gebruikelijke niveau van de dienstverlening. HTM is een van de zgn. ‘vitale sectoren’ die overeind moeten blijven om nog grotere schade aan de Nederlandse infrastructuur te voorkomen. Doel van deze kleinere dienstverlening door

HTM is voornamelijk het mogelijk maken dat mensen uit deze sectoren naar hun werk kunnen komen. Reizen met het OV door anderen is door de overheid expliciet afgeraden.

In de weken sinds half maart blijken de aantallen reizigers en de reizigersinkomsten bij bus- en railvervoer dan ook substantieel te zijn gedaald, met ongeveer 80%. De kosten die HTM heeft voor het werkend houden van deze afgeschaalde dienstverlening blijven echter grotendeels gelijk. De wegvallende inkomsten betekenen een risico voor het eigen vermogen en de liquiditeitspositie van HTM alsmede de verlies- en winstrekening voor 2020.

De kaspositie van HTM is zodanig positief dat bij een beperkte duur van de overheidsmaatregelen er geen negatieve kaspositie zal ontstaan binnen een termijn van enkele maanden na maart 2020. Een uitgevoerde stresstest waarbij een langdurige verstoring is doorgerekend geeft aan dat ook in die extreme situatie HTM voldoende mogelijkheden heeft om de negatieve gevolgen op te kunnen vangen.

De betrokken overheden hebben aangegeven bereid te zijn om de financiële positie van HTM te versterken, mocht dat alsnog nodig zijn, met name bij langer durende beperkingen aan het reizen met OV. Dit past ook bij de positie van HTM als ‘vitale sector’ in de Nederlandse infrastructuur en economie. Het overleg tussen het rijk, de decentrale overheden en de sector was ten tijde van het opstellen van dit jaarverslag gaande. De directie vertrouwt erop dat de uitkomsten daarvan ertoe zullen leiden dat ook op langere termijn de continuïteit van het bedrijf verzekerd is.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Kengetallen

	2019	2018	2017
Totaal opbrengsten (mln. €)	300,6	283,4	291,7
Resultaat (mln. €)	3,9	3,5	5,2

Score OV-Klantenbarometer

- Light-rail	8,0	7,8	7,5
- Tram	8,0	7,9	7,8
- Bus	8,0	7,9	7,8

Totaal aantal reizigers (x 1.000)

- Rail	87.170	83.967	82.012
- Bus	15.421	15.696	15.892

Aantal lijnen

- Light-rail	2	2	2
- Tram	10	10	10
- Bus	10	8	8

Netwerklengte (km)	339	338	338
--------------------	-----	-----	-----

Aantal voertuigen

- Light-rail	71	71	71
- Tram	137	130	130
- Bus OV	123	123	115
- Besloten vervoer	34	34	34
- Overig railvervoer	4	6	6

Calamiteiten

- Letselgevallen reizigers (#)	86	60	128
- Letselgevallen medewerkers met verzuim (#)	22	23	10
- Letsel derden (#)	29	26	23
- Onderlinge aanrijdingen railvoertuigen (#)	1	3	9

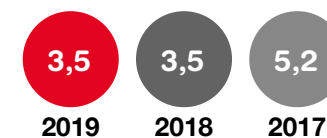
Personeel

Gemiddelde personeelsbezetting (fte)	1.802	1.769	1.766
Medewerkers nieuw in dienst (#)	264	135	135
Medewerkers uit dienst (#)	161	144	203
Gemiddelde leeftijd (jr.)	48,2	49,2	50
Gemiddeld ziekteverzuim (%)	7,6	8,2	6,9

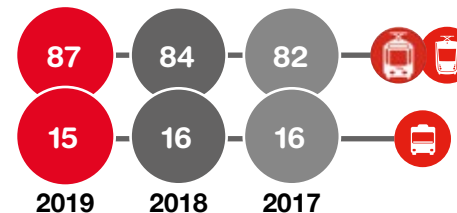
Opbrengsten stijgen

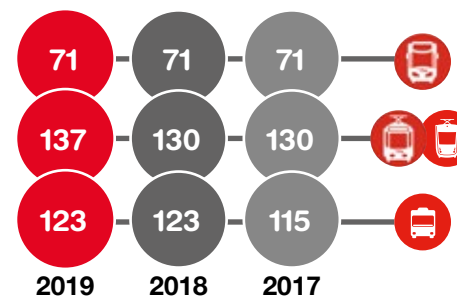
Resultaat stijgt

Aantal reizigers rail stijgt, aantal reizigers bus daalt licht (mln.)

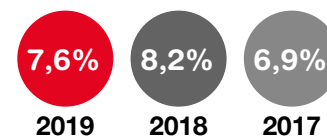
Aantal voertuigen stijgt

Letselgevallen reizigers stijgen

Ziekteverzuim daalt

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Missie

HTM is sinds 1864 het openbaar vervoerbedrijf van en voor de Haagse regio. We brengen mensen veilig, betrouwbaar, comfortabel en efficiënt naar hun bestemming. We focussen op de reiziger, maar houden goed rekening met onze collega's, onze omgeving en de samenleving waarvoor wij werken.

Visie

In 2026 is HTM in de Zuidelijke Randstad:

- voor nog meer mensen de vanzelfsprekende keuze naar hun bestemming
- de regisseur van zowel traditioneel als innovatief vervoer van deur tot deur
- een belangrijke ondersteuner van economische groei, welvaart en sociale samenhang

Strategische speerpunten in 2019

1

Kwaliteit en reizigersgroei

Vervoeren van meer reizigers door de kwaliteit van de dienstverlening gericht te verbeteren en waar mogelijk de capaciteit van het netwerk uit te breiden

2

Duurzaam busvervoer & innovatief vervoer

Verwerven van de busconcessie met een toekomstvast en duurzaam aanbod, waarbij technologische innovaties vraagafhankelijk vervoer mogelijk maken

3

Nieuwe stadstram

Doorzetten verwervingsproces van de NST-2 en realiseren van de bijbehorende aanpassingen aan de assets, in samenwerking met de stakeholders

4

Focus op kernactiviteiten

Focussen op activiteiten die bijdragen aan de (toekomstige) rol van HTM als OV-vervoerder in de zuidelijke Randstad

5

Efficiency en effectiviteit

Verhogen efficiency en effectiviteit van de organisatie door gerichte maatregelen en waar opportuun samenwerking met RET

6

Organisatiestructuur

Creëren van een professionele en vitale organisatie waarin we sturen op resultaat en gedrag (Eenheid, Eerlijkheid en Eigen verantwoordelijkheid)

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Pensioenstakingen en boerenprotesten

Gedurende het gehele jaar ervaren reizigers van HTM hinder van diverse stakingen en protesten. Zo voerden de vakbonden in maart de '66 minuten-actie' voor een beter pensioen voor medewerkers in het openbaar vervoer, gevolgd in mei door een landelijke staking waaraan ook medewerkers van HTM deelnamen.

Vanwege het vastlopen van de cao-onderhandelingen legden de vakbonden begin juli het werk stil, waardoor er in de Haagse regio geen bussen of trams van HTM reden. In het najaar van 2019 was Den Haag meerdere keren het toneel van massale protesten door boeren, de bouwsector, zorgpersoneel en onderwijzend personeel met gevolgen voor de dienstregeling van HTM.

InnOVatietram

In januari 2019 introduceerde HTM de InnOVatietram. Met deze tram test HTM nieuwe ideeën in de praktijk en wordt tegelijkertijd de mening van de reizigers hierover gevraagd. Zo wil HTM haar diensten steeds verder verbeteren. Gedurende het jaar testte HTM meerdere ideeën, zoals overstapinformatie op de beeldschermen bij OV-knooppunten als halte Leyenburg of de stations. Daarmee informeert HTM haar reizigers over de actuele vertrektijden van bijvoorbeeld trein of streekbus. Dit bleek een groot succes en is inmiddels ingevoerd op de beeldschermen in de stadsbussen van HTM.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Stemtram

Bij de verkiezingen voor het Europees Parlement van 23 mei 2019 konden inwoners van Den Haag hun stem niet alleen uitbrengen op één van de stembureaus in de stad maar ook in de tram. '9 stembureau' reed heen en weer tussen Vrederust en Scheveningen Noord.

Zware metalen chroom-6 en lood aangetroffen in GTL trams

Begin 2019 startte de afdeling Veiligheid, Kwaliteit en Milieu van HTM een onderzoek naar het werken met schadelijke stoffen. Het ging daarbij om chemicaliën, maar ook zware metalen als lood en chroom. Uit eerste indicaties bleek dat op de trams uit de GTL8-1 serie deze zware metalen inderdaad in de basislaklaag zat. Vanaf dat moment heeft HTM uit voorzorg het werken aan alle GTL-trams gestaakt. Nader onderzoek door een onafhankelijke instantie heeft de aanwezigheid van zware metalen bevestigd op zowel de GTL8-1 als hergebruikte delen ervan op de GTL8-2-serie. HTM heeft alle voorzorgsmaatregelen getroffen die nodig zijn om het veilig werken aan deze trams weer mogelijk te maken. Het schadeherstel aan de GTL's is begin 2020 dan ook weer hervat.

Aanvullend vervoer

De maand mei stond voor HTM in het teken van nieuwe vormen van aanvullend vervoer. Zo werden de zelfrijdende HagaShuttle, HTM Fiets en de samenwerking met Felyx (elektrische deelscooters) gelanceerd. HTM wil daarmee de inwoners van de Haagse regio stimuleren om gebruik te maken van het openbaar vervoer in combinatie met aanvullend vervoer voor het eerste of laatste deel van hun reis.

Hoogste aantal reizigers ooit

HTM heeft nog nooit zoveel reizigers per tram vervoerd als in oktober 2019. Ten opzichte van het jaar daarvoor is het aantal mensen dat gebruik maakte van de tram gestegen met 5,8% naar bijna 8 miljoen. Ook het aantal kilometers dat men meereist met de tram is flink gestegen met 5,5%. Het aantal reizigers groeide ook in november en december meer dan de prognose van ca. 2 – 3%. HTM pleit dan ook voor meer investeringen in het OV om de groeiende stad Den Haag en de Haagse regio duurzaam en mobiel te houden. We zijn dan ook blij dat de gemeente Den Haag nu aan de slag gaat met de uitvoering van de OV Schaalsprong, waarin bijvoorbeeld de Koningscorridor is opgenomen.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

De OV-stewards

HTM is steeds op zoek naar nieuwe manieren om de serviceverlening aan haar reizigers in de Haagse regio verder te verbeteren, zoals de introductie van de OV-stewards op 1 december 2019. Zij reizen in teams mee met tram of bus. Tijdens een rit controleren ze niet alleen vervoerbewijzen, maar informeren ze reizigers over bijvoorbeeld omleidingen of de aansluitende reismogelijkheden. De OV-stewards zijn er ook om reizigers te helpen op drukke halten. Met hun aanwezigheid houden zij ook toezicht op de veiligheid. De OV-stewards worden door HTM ingezet naast de BOA-controleurs en de beveiligers.

Afsluiting van 2019

In december sloot HTM het jaar af met de introductie van een nieuwe corporate film: [HTM Kom Verder!](#) die een overtuigend, dynamisch overzicht van de activiteiten van ons bedrijf laat zien. Een film die het verhaal vertelt van én over HTM en de mensen die er werken. Een Haags bedrijf met historie waar medewerkers trots op zijn. Met HTM'ers die de kijker meenemen in een helder beeld van, én gevoel voor het bedrijf en de mensen die er werken.

HTM voelt zich onlosmakelijk verbonden met de Haagse regio: HTM is van en voor Den Haag. De feestelijke Ho Ho Ho Kerstram met vrolijke kerstballen, slingers, dennentakken en goede wensen in vier talen was een cadeautje van de HTM aan de reizigers en de stad.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Verslag van de directie

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Ontwikkelingen in de omgeving

Op het moment van schrijven staat veel in het teken van de coronauitbraak, die een grote invloed heeft op onze samenleving. De effecten daarvan, ook op de mobiliteit en het reisgedrag, zijn moeilijk te voorspellen. Als vitale sector blijft HTM niettemin haar diensten zoveel mogelijk aanbieden.

In politiek-maatschappelijk opzicht was 2019 een veelbewogen jaar voor de stad Den Haag. Het college van burgemeester en wethouders, dat na de verkiezingen van 2018 was gevormd, viel op 2 oktober 2019 nadat VVD, D66 en GroenLinks hun steun introkken als gevolg van het onderzoek van de Rijksrecherche en het Landelijk Parket naar twee wethouders in verband met corruptie, omkoping en schending van het ambtsgeheim. Niet lang daarna maakte burgemeester Krikke bekend haar ambt neer te leggen in verband met het kritische rapport van de OVW naar de zogenaamde oudejaarsbranden tijdens de jaarwisseling 2018-2019 op het strand van Scheveningen. Op 12 oktober nam Johan Remkes haar functie op tijdelijke basis over. Het nieuwe college werd op 19 december 2019 geïnstalleerd en presenteerde zijn coalitieakkoord 'Samen voor de stad'.

Het jaar 2019 stond tevens in het teken van meerdere grootschalige demonstraties in en rond het Malieveld. Zo verzamelden zich in februari duizenden scholieren die zich sterk maakten voor een beter klimaat. In oktober en november vonden demonstraties plaats van de boeren, die ook hun weerslag hadden op de bereikbaarheid van de stad en de omliggende regio, en van de bouwsector als gevolg van de kabinetsmaatregelen rond het stikstofbeleid.

Op het gebied van verkeer en mobiliteit presenteerde de gemeente haar Mobiliteitstransitiebrief; een vervolg op de Haagse Nota Mobiliteit (2011) en de Haagse

Mobiliteitsagenda (2017), waarvan de strategische plannen rond Schaalsprong OV deel uitmaken. In de brief heeft het college zes kernpunten geformuleerd waaraan de mobiliteit in 2040 moet voldoen, waaronder de ambitie het aantal verkeersslachtoffers tot nul terug te brengen, meer efficiëntie in gebruik van ruimte en infrastructuur, het voldoen aan milieu- en klimaatambities, betaalbaarheid en bereikbaarheid, ook vanuit omliggende regio's. De brief is sindsdien besproken met vele maatschappelijke sectoren en bewoners van de stad, en moet de komende jaren leiden tot nader uitgewerkte concrete maatregelen. HTM is actief betrokken bij de planvorming door de gemeente. Eind 2019 is een beleidsteam van HTM, MRDH en de gemeente geformeerd om in het bijzonder de uitwerking van Schaalsprong OV ter hand te nemen.

Ook op nationaal niveau was HTM in 2019 actief betrokken bij de planvorming rond mobiliteit en infrastructuur met het oogmerk ons land leefbaar en bereikbaar te houden. HTM is een van de oprichters van de Mobiliteitsalliantie, een breed samenwerkingsverband van bij verkeer en mobiliteit betrokken partijen. De doelstellingen van de alliantie konden eerder al rekenen op bijval vanuit de politiek. Binnen deze organisatie wordt gezamenlijk opgetrokken om de belangen van de OV-sector en de andere organisaties vanuit de mobiliteitsbranche zo goed mogelijk te behartigen.

Op 25 augustus startte de busconcessie Haaglanden Streek, die na aanbesteding overging van Connexion naar EBS. HTM en EBS delen gezamenlijke faciliteiten aan de Telexstraat. De stadsbusconcessie van HTM ving aan op 9 december 2019.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement

Governance

Ook in 2019 waren HTM Beheer BV en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) gezamenlijk eigenaar van HTM. HTM Beheer is volledig in handen van de gemeente Den Haag. Eén aandeel HTM Personenvervoer met daaraan verbonden preferente rechten is sinds de statutenwijziging van december 2016 in handen van MRDH, de verlener van de beide vervoersconcessies van HTM. Dit bijzondere aandeelhouderschap van MRDH hangt samen met het feit dat de railconcessie onderhands aan HTM is gegund, waartoe op grond van geldende wetgeving de opdrachtgever moet beschikken over een doorslaggevende zeggenschap in de exploitant van de concessie. Ook de nieuwe stadsbusconcessie, die in april 2018 formeel aan HTM is gegund en die in december 2019 van start is gegaan, is onderhands aan HTM verleend. Met de aan het bijzondere aandeel verbonden rechten is aan dit juridische vereiste tegemoet gekomen.

Financieel Directeur Gerard Boot en Algemeen Directeur Jaap Bierman.

Om voor het busvervoer de zeggenschap van de opdrachtgever conform de Europese wetgeving in te richten zijn de Statuten van HTM Personenvervoer opnieuw aangepast. Daarbij is tevens invulling gegeven aan de keuze, de uitvoering van het stadsbusvervoer – dat sinds 2014 in handen is van HTM-dochter HTM Buzz BV – terug te brengen in HTM Personenvervoer NV. De juridische entiteit HTM Buzz is daarmee eind 2019 opgehouden te bestaan.

Sinds december 2016 kent HTM Personenvervoer weer het (verlicht) structuurregime, hetgeen onder meer inhoudt dat enkele vennootschappelijke bevoegdheden die voorheen waren ondergebracht bij de Algemene Vergadering zijn overgegaan naar de Raad van Commissarissen.

De railinfrastructuur alsmede vrijwel alle onroerende zaken van HTM zijn juridisch ondergebracht in HTM Railinfra BV; een vennootschap die sinds 2013 geheel in handen is van HTM Beheer BV en dus indirect van de gemeente Den Haag.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

HTM Personenvervoer voert het bestuur over HTM Railinfra, waarmee is beoogd de verticale integratie tussen exploitatie en infrastructuurbeheer van het railsysteem te waarborgen. De railvoertuigen zijn juridisch ondergebracht in HTM Railvoertuigen BV, dat geheel in handen is van HTM Personenvervoer.

Evenals de voorgaande jaren bestond de statutaire directie uit twee leden: een algemeen directeur en een financieel directeur. De samenstelling van de directie bleef in 2019 ongewijzigd.

HTM heeft de bepalingen van de vernieuwde Corporate Governance Code, voor zover deze voor niet-beursgenoteerde ondernemingen aan de orde zijn, geïncorporeerd in haar Statuten en interne reglementen. Zij onderschrijft hiermee de in de Code vastgelegde uitgangspunten van goed ondernemingsbestuur. Met ingang van 2013 is de Wet Bestuur en Toezicht van kracht, waarin onder meer is bepaald dat grote ondernemingen er naar streven in de samenstelling van hun bestuur een gebalanceerde verhouding aan te brengen tussen vrouwen en mannen. Deze Wet heeft ten doel om bij de zetelverdeling in bestuursorganen minimaal 30% te laten bezetten door vrouwen en minimaal 30% door mannen. De Raad van Commissarissen van HTM kende in 2019 vijf leden, van wie twee vrouwelijk en drie mannelijk, en voldeed daarmee aan de uitgangspunten van de Wet Bestuur en Toezicht. Dat geldt niet voor het bestuur, dat bestaat uit twee mannelijke statutair directeuren. Doordat er in het boekjaar geen vacatures in het bestuur waren, bestond er geen mogelijkheid hierin verandering te brengen. Bij bestuurswisselingen in de toekomst zal HTM zoveel mogelijk rekening houden met de bepalingen van de Wet Bestuur en Toezicht. Voorts worden binnen het Directieteam twee cruciale zetels door vrouwen bekleed.

Risicomanagement

HTM heeft haar risicomanagement op een pragmatische en werkbare wijze ingericht. De risico's worden beheerst door onze strategie, gedragsafspraken, de interne beheersing, de financiële kaders en het verdere ondernemingsbeleid.

Met betrekking tot de operationele uitvoering van de vervoersdiensten zijn op meerdere manieren waarborgen ingebouwd om een betrouwbare, punctuele dienstverlening te realiseren. Binnen de financiële beheersing is nadrukkelijk aandacht voor kostenbeheersing en afstemming tussen inkomende en uitgaande geldstromen. Projecten worden op basis van PRINCE-II methodieken gerealiseerd. Binnen deze methodiek bestaat specifiek aandacht voor projectrisico's.

HTM concentreert zich op de lopende concessies in het huidige vervoersgebied, waaronder de in 2018 verleende en in december 2019 gestarte stadsbusconcessie Den Haag. Door de concentratie op de lopende concessies is het risicoprofiel afgebakend en beheersbaar. De strategische doelstellingen van HTM zijn daarbij opgenomen in het Meerjarenplan. Deze zijn uitgewerkt en vormen de basis voor de performance management cyclus. Hierdoor is de managementfocus gericht op het realiseren van de strategische doelen. Aan de hand van de planning- en controlcyclus wordt jaarlijks een budget opgesteld, prognose gemaakt en worden reviews gehouden. De budgetten zijn gebaseerd op interne en externe kaders zoals de voorwaarden van de concessies en contracten. Periodieke budgetrapportages worden besproken met de Raad van Commissarissen en de aandeelhouders.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Aard van risico

Toelichting maatregel

Strategisch

Remisering trams: HTM is voornemens te starten met de aanbesteding van 60 nieuwe stadstrams. Hiervoor is aanpassing en vernieuwing nodig van bestaande remises/opstelplaatsen en daarbij een nieuwe opstelplaats. Eind 2019 is duidelijk geworden dat de eerder beoogde opstellocatie in Rijswijk geen doorgang kan vinden. HTM is op dit moment bezig een vervangende locatie te vinden, hetgeen kan leiden tot vertraging in de instroom van nieuwe stadstrams, met mogelijk negatieve gevolgen voor HTM en reizigers (o.a. hogere kosten, niet alle tramlijnen toegankelijk voor reizigers met een beperking).

HTM is actief bezig met het zoeken naar een alternatieve locatie en tevens de wijze waarop bestaande remises/opstelplaatsen aangepast of vernieuwd kunnen worden. Hierover blijft HTM voortdurend in overleg met de opdrachtgever.

Transitie zero-emissie: Indien HTM de transitie naar zero-emissie niet juist of in onvoldoende tempo uitvoert bestaat het risico op het niet voldoen aan vereisten van de nieuwe busconcessie. Dit kan invloed hebben op de te ontvangen subsidie of zelfs de voortzetting van deze concessie.

HTM heeft een transitieplan opgesteld waarbij proactieve monitoring plaatsvindt op de voortgang en wordt bijgestuurd indien mijlpalen in gevaar komen. Hiernaast worden afspraken gemaakt met de leverancier van ZE-voertuigen, waarbij (een gedeelte van) het risico verlegd wordt naar deze partij.

Ontwikkeling mobiliteit: Op de markt voor openbaar vervoer zijn diverse ontwikkelingen gaande op het gebied van mobiliteit, nieuwe vervoersmodaliteiten en elektrificatie van vervoer.

HTM heeft naast OV ook deelfietsen en participeert in een samenwerking op het gebied van elektrische scooters. Daarbij heeft HTM voortdurend aandacht voor de bewegingen in de markt om hierop te kunnen participeren. Voor de afbouw van de commerciële contracten rondom Schiphol zoekt HTM alternatieven.

Locatie bedrijfsonderdeel infra: Op dit moment is sprake van ingrijpende stedelijke ontwikkeling van de Binckhorst. Naar verwachting zal dit in de aankomende jaren doorzetten. Het bedrijfsonderdeel infra, gevestigd aan de Maanweg, zal hierdoor mogelijk plaats moeten maken voor woningbouw en/of sociale voorzieningen. Er is een Lol met ontbindende voorwaarden gesloten inzake de voorgenomen verkoop van het pand.

HTM is op dit moment bezig met het zoeken naar een alternatieve locatie.

Operationeel

Bezetting (regulier): de bezetting van met name de rijdienst blijft onder druk staan door het toenemende verzuim, de toenemende vergrijzing van het personeelsbestand en daarmee het aantal medewerkers dat met pensioen gaat.

In 2019 heeft HTM de maatregelen van de afgelopen jaren verder geïntensiveerd. Er is sprake van actieve werving en selectie en daarnaast wordt aandacht geschonken aan de vitaliteit van de medewerkers om het verzuim te doen dalen. Parallel daaraan probeert HTM haar imago en dat van de branche te verbeteren om daarmee extra instroom te creëren.

Bezetting (bijzonder): door de uitbraak en verspreiding van het coronavirus (COVID-19) kan het ziekteverzuim toenemen waardoor het risico bestaat dat de exploitatie verstoord kan worden.

Mede door diverse ingrijpende overheidsmaatregelen is het aantal reizigers aanzienlijk gedaald. Hierdoor is gekozen voor een aangepaste dienstregeling waarbij de betrouwbaarheid gewaarborgd kan blijven.

Verstoring: wanneer exploitatie-kritische assets uitvallen bestaat het risico dat de exploitatie verstoord kan worden.

HTM voert actief onderhoud uit op de exploitatie-kritische assets. De conditie van de assets en de responstijd bij uitval dienen aan vastgestelde waarden te voldoen om de beschikbaarheid van de assets te garanderen.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Aard van risico

Imago: wanneer veiligheids-kritische assets uitvallen kan de veiligheid, van reizigers, medewerkers of derden, in het geding komen. Dit kan leiden tot imagoschade voor HTM.

Financieel

Resultaat (regulier): HTM heeft een tweetal concessies, te weten de rail- en busconcessie. Voor het totaalresultaat, en daarmee de continuïteit van HTM, is het van belang dat de begrote gezonde resultaten worden behaald.

Resultaat (bijzonder): door de uitbraak en verspreiding van het coronavirus (COVID-19) zijn in Nederland diverse ingrijpende maatregelen genomen. Dit resulteert in een flinke daling van het aantal reizigers en daarmee de reizigersopbrengsten. Op dit moment is het onduidelijk hoe lang dit nog gaat duren en wat de impact op de het resultaat van HTM zal zijn.

Toelichting maatregel

HTM voert actief onderhoud uit op de veiligheids-kritische assets. De conditie van de assets en de responstijd dienen aan vastgestelde waarde te voldoen om de beschikbaarheid van de assets te garanderen. Hiernaast zijn diverse andere maatregelen genomen om de veiligheid van de reiziger te waarborgen. Hiervoor wordt verwezen naar de veiligheidsparagraaf.

Maandelijks worden er gedetailleerde rapportages opgesteld en analyses uitgevoerd. Naar aanleiding hiervan worden reviews gehouden met de verantwoordelijken binnen HTM zodat, waar nodig, tijdig bijgestuurd kan worden.

HTM is voldoende liquide en solvabel om een vermindering van de reizigersopbrengsten op de korte termijn op te vangen. Hiernaast houdt HTM de ontwikkelen samen met de opdrachtgever in de gaten. Tevens wordt, waar mogelijk, gebruik gemaakt van regelingen die geboden worden door de landelijke overheid.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

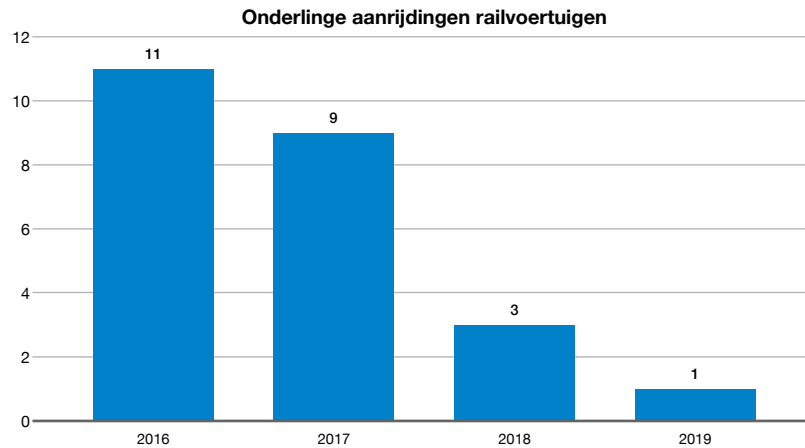
Overige gegevens

- Controleverklaring

Veiligheid

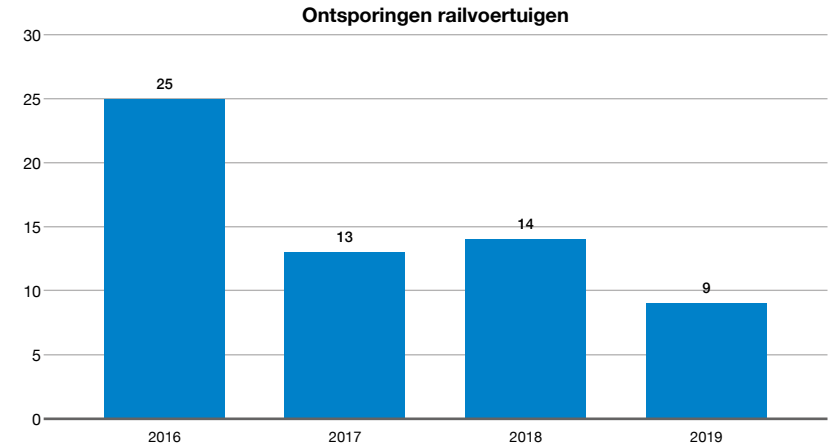
Naast de basisvoorwaarden om volledig te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving en aan door de opdrachtgever gestelde stand-still- en/of ALARP-principes heeft de directie de ambitie om de veiligheid continu te verbeteren. Hiervoor is in de afgelopen jaren een structuur ingericht waarin via KPI's vastgelegde doelstellingen, onderliggende verbeterplannen (Jaarplan Veiligheid), monitoring (periodieke rapportages), inzicht (audits en incidentenanalyse) en handhaving (inspecties) een belangrijke rol spelen. Door de medewerkers op alle niveaus in deze structuur te betrekken groeit het veiligheidsbewustzijn en is de veiligheidscultuur verbeterd.

Het continu verbeteren aan de hand van de plan-do-check-act-cyclus is binnen HTM niet alleen op het gebied van veiligheid ingericht maar inmiddels breed binnen de organisatie geborgd in de processen, veelal op basis van de ISO-structuur. Op het gebied van veiligheid benoemt de directie jaarlijks een concrete focus-KPI, waaraan de ambitie ten grondslag ligt om op een specifiek onderwerp een trendbreuk en/of een substantiële verbeterstap te realiseren. Voor 2019 lag deze KPI, evenals in 2018, bij de vermindering van het aantal onderlinge aanrijdingen tussen railvoertuigen. De directie is verheugd te zien dat de neergaande trend zich heeft voortgezet.

In 2019 vond slechts één onderlinge aanrijding plaats, waarbij in casu een historische tram en een Avenio-voertuig betrokken waren. De schade van dit incident was beperkt en er deed zich geen persoonlijk letsel voor.

Daarnaast heeft de dalende trend in het aantal ontsporingen van railvoertuigen zich doorgezet, nadat de directie dit in 2017 tot specifiek aandachtspunt had aangemerkt. Dat jaar tekende zich een trendbreuk af en daalde het aantal ontsporingen van 25 naar 13. In 2018 is deze trendbreuk vastgehouden en in 2019 is er een verdere daling ingezet.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

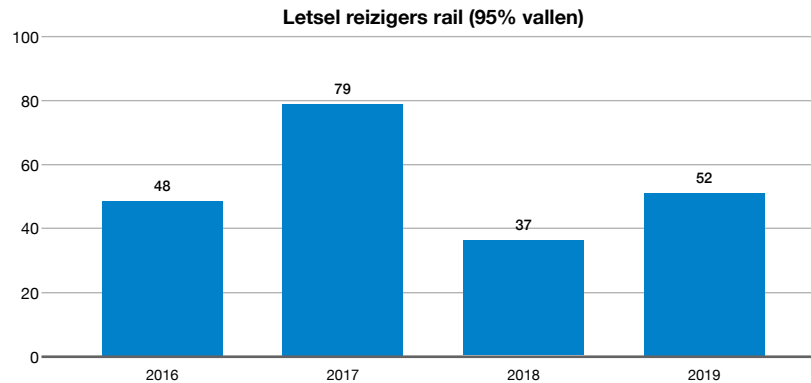
Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Na een succesvol dalend resultaat in 2018 zien we het aantal letselgevallen bij reizigers weer stijgen. Vrijwel alle letselgevallen (95%) werden veroorzaakt door valpartijen in of rond het voertuig. Er is op basis van de huidige beschikbare data onvoldoende inzicht in de oorzaak van deze stijging; nader onderzoek hiernaar is noodzakelijk. Gezien de stagnatie in de daling van het aantal letselgevallen onder reizigers heeft de directie ervoor gekozen dit punt als focus-KPI voor 2020 aan te merken.

In 2019 heeft HTM na onderzoek vastgesteld dat een zeer beperkt deel van de railvloot (24 stuks GTL8 type 1 voertuigen) is voorzien van een basislak waarin Chroom-6 is verwerkt. Naar aanleiding van deze constatering is in verband met gezondheidsrisico's voor medewerkers direct gestopt met alle herstelwerkzaamheden aan dit type voertuig. Na overleg met Inspectie SZW is een Beheersregime Chroom-6 opgesteld, zijn omgevingsmonsters in de werkplaatsen genomen en is blootstellingsonderzoek gedaan. In geen van deze metingen is Chroom-6 aangetroffen in hoeveelheden boven de veilige waarden. Herstelwerkzaamheden aan Chroom-6-houdende lakken mogen nu uitsluitend worden uitgevoerd met inachtneming van het Beheersregime Chroom-6. Met breder onderzoek worden objecten en werkvoertuigen aan een nauwkeurige inspectie onderworpen. Zolang er geen meting van een object of voertuig beschikbaar is, worden deze als verdacht behandeld en geldt de toepassing van het Beheersregime Chroom-6.

De directie heeft met de vaststelling van het Jaarverslag Veiligheid 2019 geoordeeld dat het Veiligheidsbeheerssysteem van de onderneming, waartoe de Wet lokaal spoor verplicht, adequaat is ingericht en goed functioneert.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Duurzame ontwikkeling

Als maatschappelijke organisatie is HTM van en voor de stad en haar inwoners. Door het verzorgen van collectief personenvervoer in de stedelijke omgeving draagt HTM met succes bij aan de leefbaarheid en de bereikbaarheid van de Haagse regio. Naarmate meer reizigers kiezen voor het openbaar vervoer is daadwerkelijk sprake van een relatieve daling van de hoeveelheid schadelijke emissies, minder ruimtebeslag per reiziger en een lager energieverbruik per reizigerskilometer. HTM maakt gebruik van aardgasbussen en in toenemende mate van elektrisch aangedreven bussen en ondersteunende voertuigen. Met de start van de nieuwe busconcessie in 2019 heeft HTM een volgende stap gezet in de richting van geheel emissievrij busvervoer. De pilot met elektrische bussen op lijn 28 tussen Den Haag CS en Scheveningen is in 2019 voortgezet, waarbij HTM een schat aan ervaring met de exploitatie en het onderhoud van dit materieel en de daarbij behorende laadinfrastructuur heeft opgedaan. HTM oriënteert zich momenteel ook op andere vormen van emissieloos busvervoer, zoals met waterstofaandrijving. De strategische keuze daarover zal in de loop van de komende jaren in nauw overleg met de opdrachtgever moeten worden gemaakt.

In het railvervoer monitort HTM voortdurend het energieverbruik. In 2018 vonden verdere stappen plaats op weg naar de aanbesteding van een volgende serie nieuwe stadstrams. In het aanbestedingsbestek zullen duurzaamheidseisen een belangrijke rol spelen.

Dat past in de overtuiging dat HTM het belangrijk vindt dat haar leveranciers een bijdrage leveren aan een duurzame samenleving. Zij heeft daarom ook de code Maatschappelijk Verantwoordelijk Marktgedrag van de AWWN en het Manifest Maatschappelijk Inkopen en Ondernemen van de Nederlandse Vereniging voor Inkoopmanagement (NEVI) ondertekend. HTM heeft in 2019 de volgende uitgangspunten gehanteerd bij haar inkoopbeleid.

- Wat betreft integriteit houdt HTM zich aan wet- en regelgeving en aan de gedragscode van de NEVI. De leveranciers houden zich aan het aanbestedingsreglement de inkoopvoorwaarden van HTM. HTM past bij aanbestedingen strikt de uitsluitingsgronden toe.
- In de fase van markt-productanalyse worden de mogelijkheden tot duurzaamheid meegenomen en bekeken. HTM kijkt naar de toepasbaarheid, haalbaarheid en financiële mogelijkheden. Bij de openbare aanbestedingen zijn in de aanbestedingsstukken zo mogelijk duurzaamheidscriteria opgenomen.
- In het inkoopproces nemen wij onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Zo koopt HTM alleen producten, diensten of werken in die onder aanvaardbare arbeidsomstandigheden tot stand komen, onder meer kijkend naar kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers en niet-betaling van een leefbaar loon.

HTM moedigt waar mogelijk innovatiegericht inkopen en aanbesteden aan, waarbij zij zoekt naar een innovatieve oplossing, en/of de leverancier uitnodigt als alternatief een innovatieve oplossing of een verdere ontwikkeling van een bestaand product aan te bieden.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Maar duurzame ontwikkeling is niet alleen een zaak van de techniek. Ook op sociaal gebied wil HTM een bijdrage leveren aan een duurzame samenleving, onder meer door het ondersteunen van projecten en initiatieven waarbij jongeren met een achterstand op de arbeidsmarkt worden begeleid. Daartoe werkt HTM al enkele jaren samen met onder meer JINC en Haagse onderwijsinstellingen, teneinde deze jongeren via sollicitatietrainingen, stages en leer-werktrajecten te helpen hun kansen te vergroten. HTM zet zich ook in voor ouderen, in het bijzonder waar het gaat om de bestrijding van mogelijke vereenzaming, en betreft daarnaast basisschoolleerlingen bij haar voorzieningen via de zogenaamde 'Raad van Kinderen', waartoe zij samenwerkt met de Missing Chapter Foundation. Op deze manier wil HTM haar maatschappelijke positie – van en voor de Haagse samenleving – verder invulling geven.

Onderzoek naar opwekking zonne-energie voor tramnet

HTM maakte in 2018 bekend, te willen onderzoeken in hoeverre haar drukst bezette tramlijnen kunnen worden voorzien van zonne-energie die nabij de tramsporen is opgewekt. Daarnaast wil HTM bezien of zonne-energie kan worden opgeslagen in accu's die stroom leveren aan de trams als er weinig of geen daglicht is. HTM sloot op 16 juli 2019 een samenwerkingsovereenkomst met zonprojectontwikkelaar Energie

van Hollandsche Bodem (EHB) voor de voorbereiding en realisatie van deze groene stroomvoorziening. Sindsdien is goede voortgang gemaakt met de ontwikkeling van het terrein, de aanleg van de zonnepanelen en de overige benodigde infrastructuur. Volgens de planning zal, nadat de bouw van het zonnepark is voltooid, vanaf mei 2020 energie kunnen worden geleverd aan het RandstadRail-traject van Laan van NOI en Voorburg 't Loo.

Het gaat om een uniek en innovatief project omdat de zonnepanelen hun energie direct leveren aan de bovenleiding van de trams, waardoor geen energie verloren gaat. Trams rijden op gelijkstroom en zonnepanelen produceren gelijkstroom. Normaal wordt deze gelijkstroom omgevormd naar wisselstroom en geleverd aan energiebedrijven, die het via hun netwerk transporteren. Daarmee ontstaat echter energieverlies. HTM en haar partner EHB bedachten daarom een innovatieve oplossing om dit energieverlies te voorkomen. Door de zonnepanelen zo dicht mogelijk bij de bovenleiding te plaatsen en omdat beide systemen gebruik maken van gelijkstroom is geen sprake van energieverlies door omvorming en transport. De accusystemen van het zonnepark slaan bovendien overtollig geproduceerde zonne-energie op, die hun gelijkstroom direct aan de bovenleiding leveren zodra het zonlicht tekort schiet. HTM is een van de eerste openbaar vervoerbedrijven ter wereld die op deze manier zonne-energie aansluit op de bovenleiding.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Innovatie

Na de aanloop in 2018 is HTM in 2019 gestart met een gestructureerde aanpak van innovatie. Die was in het bijzonder gericht op de klantbeleving en op duurzame ontwikkeling, zowel waar het gaat om de inrichting van onze voertuigen als de haltes. Dit heeft geresulteerd in de test van meerdere prototypes, waarbij HTM de ambitie heeft in 2020 te kunnen opschalen naar een reële verbetering van de klantbeleving en naar de uitwerking van concrete ideeën op het gebied van duurzaamheid. Samen met RET en MRDH heeft HTM een fonds georganiseerd – de 'Innovatieroute' – waarbij de drie partijen in eerste instantie zoeken naar innovatieve oplossingen om de bestaande capaciteit in het openbaar vervoer beter kunnen benutten. De georganiseerde innovatie-aanpak, waarvan enkele bijeenkomsten met medewerkers en deskundigen van buitenaf deel uitmaakte, heeft veel positieve energie binnen HTM weten te genereren.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Klanttevredenheid en reisinformatie

Ook in 2019 heeft de reiziger zich via de landelijke OV-Klantenbarometer, uitgevoerd door CROW/KpVV, uitgesproken over de dienstverlening van HTM. De directie is bijzonder trots op het feit dat deze, voor de vierde keer op rij, is toegenomen. Minstens zo trots is zij op de score voor haar dienstverlening, namelijk een overtuigende 8,0; een cijfer dat voor elk van haar modaliteiten – RandstadRail, stadstram en bus – werd toegekend en dat hoger ligt dan de gemiddelde beoordeling voor het gehele openbaar vervoer in Nederland (7,8). Met deze score mag HTM zich in de ogen van de reiziger met recht de best presterende stadsvervoerder van ons land noemen. De directie is alle HTM-medewerkers bijzonder dankbaar voor hun inzet en betrokkenheid en kent ieder van hen ten bewijze daarvan in 2020 een financiële tegemoetkoming toe.

Reisinformatie is, vooral bij verstoringen in de dienstregeling of de lijnvoering, erg belangrijk. De reiziger kan de informatie daarover via verschillende kanalen vinden, zoals de HTM-app, de DRIS-borden, de website en de landelijke informatievoorziening door 9292OV. De waardering van de HTM-informatievoorziening bij geplande verstoringen, bijvoorbeeld een buitendienststelling, is prima. Bij ongeplande verstoringen waardeert de reiziger de informatie nog altijd lager dan we zouden willen (gemiddeld 5,9), hoewel de score van HTM ligt boven die van het landelijk gemiddelde. De directie blijft zich inzetten om deze vorm van reisinformatie verder te verbeteren.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Kaartsoorten en tarieven

In 2019 vonden geen substantiële wijzigingen plaats in het assortiment kaarten en tarieven. HTM is samen met de andere openbaar vervoerbedrijven, de overheid en de bancaire sector betrokken bij de voorbereidingen van het zgn. EMV-traject, waarbij de reiziger in de toekomst met de bankpas betalingen zal kunnen verrichten voor het reizen met het openbaar vervoer.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomangement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Voertuigen en infrastructuur

Techniek algemeen

HTM heeft zich in 2019 verder voorbereid op het in 2020 volgens ISO 55001 te certificeren Asset Management Systeem. Voor deze certificering heeft HTM de voorgaande jaren de belangrijkste ambities en realisatietrajecten in kaart gebracht en ondergebracht in de zgn. Roadmap. Deze trajecten zijn ook in 2019 verder gevolgd en nader op orde gebracht. Hierbij is het assetregister afgerond, is het te implementeren Geografisch Informatie Systeem (GIS) gereed voor aanbesteding, is het pilotproject 'mobiel werkende monteur' succesvol afgerond en is belangrijke voortgang geboekt met het opzetten van het vereiste informatiemanagement.

Daarnaast is in samenwerking met de afdeling Veiligheid, Kwaliteit en Milieu (VKM) gestart met interne audits op het werken conform ISO 55001.

Om de continuïteit op het gebied van technische kennis en ervaring in het rail- en busvervoer te borgen is in 2018 een start gemaakt met het oprichten van de Vakschool Techniek. Medio 2019 is de eerste groep van 16 leerlingen gestart met een tweejarige interne opleiding bij HTM.

Er wordt opgeleid voor werkzaamheden voor zowel infrastructuur als voertuigen.

Voertuigen

In 2018 nam HTM 8 elektrisch aangedreven bussen in gebruik, die zij in eigen beheer onderhoudt. Deze voertuigen zijn uiterlijk herkenbaar als een bus maar voorzien van een voor HTM geheel nieuwe aandrijftechniek.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

In nauwe samenwerking met de leverancier zijn in 2019 stapsgewijs de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de voertuigen op het beoogde niveau gekomen. In het railvervoer zijn in 2019 vijf van de 10 extra bestelde Avenio-voertuigen ingestroomd. Tevens zijn in verschillende railvoertuigen nieuwe technische systemen ingebouwd, zoals in 10 voertuigen het zogenoemde mCom, waarmee HTM in staat is op basis van objectieve data conditiegestuurd onderhoud te verrichten. Om het aantal aanrijdingen te verlagen c.q. te voorkomen is een traject gestart om een hulpsysteem te testen voor de bestuurder. Met de inbouw van het zgn. ADAS-systeem wordt de bestuurder via sensoren in het voertuig actief ondersteund om aanrijdingen te voorkomen.

Om tegemoet te komen aan de leefbaarheid van de stedelijke omgeving en om onderhoud te verminderen zijn de GTL8- en de Regio Citadis-voertuigen voorzien van een wielflens-smeersysteem, dat slijtage van het railsysteem en geluidsoverlast zal reduceren. Tevens zijn in deze zelfde voertuigen alle kaartverkoopautomaten vervangen.

Infrastructuur

In 2019 is de dalende lijn van het aantal ernstige storingen van de infrastructuur wederom voortgezet. Vonden in 2017 nog 21 storingen in de zwaarste categorie plaats; in 2018 waren dat er 20 om in 2019 verder af te nemen tot 8. Hiermee is de beschikbaarheid van de railinfrastructuur hoger dan ooit sinds deze metingen zijn ingezet.

Met de ingebruikname van het traject Lansingerland-Zoetermeer, bekend onder de projectnaam BleiZo, heeft in mei 2019 een uitbreiding plaatsgevonden van het light railnetwerk van HTM. HTM is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van dit nieuwe deel van de infrastructuur. Lijn 4 rijdt nu na Javalaan door halte Van Tuyllpark en heeft als eindpunt Lansingerland- Zoetermeer.

Tevens is een aanvang gemaakt met het automatisch ontsluiten van onderhoudsinformatie uit het treinbeveiligingssysteem Lightrail. Hiermee is een stap gezet richting datasturing van dit proces en is ook de achterliggende organisatie hier al voor een deel op aangepast, teneinde door een snellere analyse het storingsniveau minimaal te kunnen houden.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Railvervoer

De groei in het railvervoer van HTM is in 2019 sterk toegenomen: in december tot meer dan 3%. Op werkdagen was deze groei voornamelijk in de randen van de spits te zien en in de avond. In de ochtendspits is de groei gematigd. In het weekend is de groei hoger in de regio dan in de stad. Het aantal reizigerskilometers per ingezette dienstregelingskilometer stijgt sinds 2016 structureel.

Herijking railconcessie

Met MRDH zijn de gesprekken over de herijking van de railconcessie in 2019 succesvol afgerond. De concessie is met 5 jaar verlengd naar 2031. Tevens is een groei van het productievolume afgesproken, om de voorziene toename van het aantal reizigers beter te kunnen opvangen. Als laatste punt zijn de efficiencydoelstellingen tussen de deelcontracten exploitatie en assets herverdeeld, zodat deze nu beter passend zijn bij de mogelijkheden om efficiency te realiseren. Op deze wijze heeft HTM kunnen bijdragen aan de financiering van het project Nieuwe Stadstram-2, de vervanging van de GTL voertuigen (zie hieronder).

Nieuwe Stadstram

HTM exploiteert een deel van haar railvervoer nog altijd met 30 jaar oude trams van de serie GTL. Deze voertuigen zijn gezien hun technische levensduur maar vooral gezien de moderne eisen rond toegankelijkheid voor de reiziger aan vervanging toe. Hoewel de voorbereidingen voor de aanbesteding hiertoe in een vergevorderd stadium waren, heeft de directie in 2019 in samenspraak met haar aandeelhouders en de Raad van Commissarissen moeten besluiten de start van dit traject uit te stellen. Belangrijkste reden daarvoor is het nog ontbreken van zekerheid omtrent de mogelijkheid de nieuwe voertuigen, die vanaf ca. 2024 zouden moeten instromen, te stallen. De mogelijkheid tot de aanleg van een nieuwe remise aan de Zuiderweg in Rijswijk bleek niet haalbaar, zodat HTM samen met haar stakeholders beziet welke andere locatie aan de oostkant van de stad denkbaar is. Dit maakt overigens deel uit van

het bredere vraagstuk naar de remisering, waarbij HTM beziet welke remises, werkplaatsen en opstelplaatsen het best tegemoetkomen aan de operationele, financiële en maatschappelijke eisen van haar rail- en busnetwerk. De directie streeft ernaar de aanbesteding van de nieuwe stadstrams in 2020 alsnog van start te kunnen laten gaan.

Stemtram

In samenwerking met de gemeente Den Haag heeft HTM voor de verkiezingen van het Europees Parlement een van haar trams omgebouwd tot stembureau. Het stembureau reed op het traject van tram 9 tussen Vrederust en Scheveningen-Noord. Tussen 9.00 uur en 17.00 uur konden Hagenaars op 23 mei hun stem uitbrengen in dit unieke stembureau.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Busvervoer

De pilot met elektrisch aangedreven bussen op lijn 28, die in 2018 was gestart, is in 2019 met succes voortgezet. HTM heeft daarbij veel ervaring kunnen opdoen met de exploitatie en het onderhoud van het rijdend materieel en de laadinfrastructuur. De E-bussen maken onderdeel uit van de nieuwe busconcessie die in december 2019 van start ging.

Daarin is bepaald dat het stadsbusvervoer geleidelijk overgaat van de aardgasaanrijving naar 'zero emissie'. HTM onderzocht 2019 de strategische keuze, welk van de beschikbare technieken van emissieloos rijden het best aansluit bij de operationele, financiële en logistieke eisen met betrekking tot de bedrijfsvoering. Zij verwacht een besluit hierover, in nauwe samenspraak met haar stakeholders, in 2020 te kunnen nemen.

De start van de nieuwe busconcessie is zonder noemenswaardige problemen verlopen. HTM werkt nauw samen met de nieuwe streekvervoerder EBS, wier concessie in augustus 2019 een aanvang nam. EBS maakt voor haar wagenpark in goede samenwerking gebruik van de stallingslocatie en faciliteiten van HTM aan de Telexstraat.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

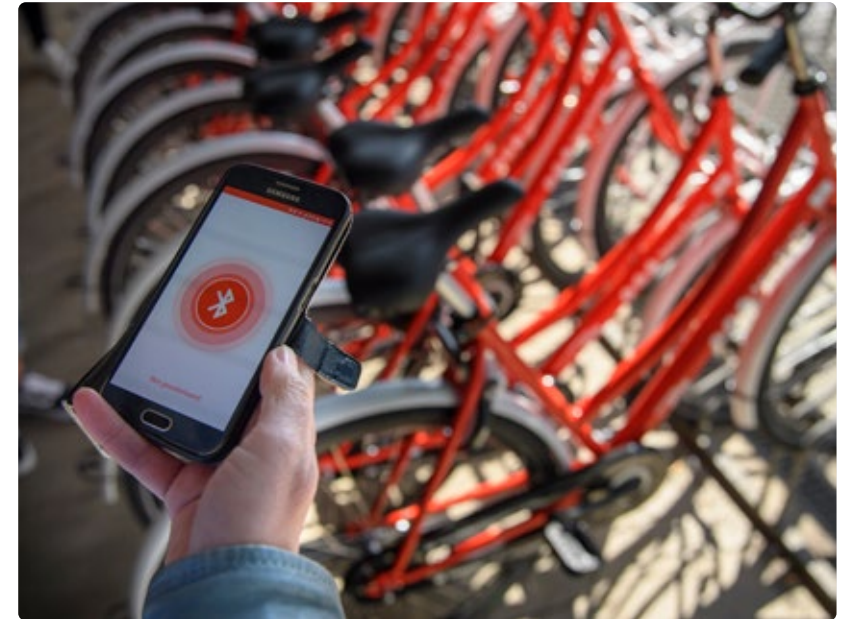
Overige gegevens

- Controleverklaring

Commercieel vervoer

HTM exploiteert via haar dochterondernemingen HTM Specials en Vreugde Tours commerciële vervoerdiensten met touringcars en (mini) bussen. HTM is daarbij onder meer actief in het busvervoer op de Luchthaven Schiphol, waar het zowel het platformvervoer als de pendels tussen de P3 en de hoofdterminal verzorgt. Dit vervoer past gezien zijn aard minder goed in de herijkte strategische uitgangspunten van HTM. In 2019 heeft HTM daarom, maar ook kijkend naar de aangescherpte contractvoorwaarden, besloten niet in te schrijven op de aanbesteding van dit vervoer. HTM heeft zich vervolgens gericht op intensief overleg met opdrachtgever en personeel om de geplande overgang in 2020 zo goed mogelijk vorm te geven.

Binnen commercieel vervoer is ook een start gemaakt met 'first & last mile'-vervoer, dat wil zeggen op het openbaar vervoer aansluitende vervoersmodaliteiten die tezamen de deur-tot-deurketen vormen. Een samenwerking met Felyx-deelscooters is heel zichtbaar geweest in Den Haag, maar ook de zelfrijdende shuttle bij het Haga-ziekenhuis en de HTM-deelfiets zijn in het stadsbeeld herkenbare initiatieven uit 2019. Hoewel de nieuwe dienstverlening onvermijdelijk ook kinderziektes kent, zijn dit waardevolle aanvullingen op het dienstenportfolio van HTM.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Sociaal jaarverslag

Personeelsbestand

De omvang van het personeelsbestand liet in 2019 een stijgende trend zien. De gemiddelde leeftijd is verder gedaald door een relatief hoge instroom van jongere medewerkers. De krapte op de arbeidsmarkt dwingt HTM actief haar wervingsinspanningen te intensiveren en gericht aandacht te besteden aan haar arbeidsimago. De schaarste aan arbeidskrachten tekent zich zowel af onder het rijdend personeel als in de meer technische functies. Binnen de afdelingen Techniek en IT wordt de schaarste deels ingevuld met externen om te voorzien in de vereiste capaciteit. HTM heeft intern vakscholen opgezet voor zowel Uitvoering als Techniek, waarmee de werving en opleiding van haar rijdend en vaktechnisch personeel worden versterkt. Dit gebeurt in een aantal gevallen in samenwerking met relevante opleidingsinstituten uit de regio.

Tabel: Kengetallen personeelsbestand HTM

	2017	2018	2019
Gemiddelde personeelsbezetting (fte)	1.766	1.769	1.802
Aantal medewerkers op 31 december	1.885	1.876	1.979
Aantal medewerkers nieuw in dienst	135	135	264
Aantal medewerkers uit dienst	203	144	161
Gemiddelde leeftijd (jr.)	50	49,2	48,2

Peildatum 31-12-2019	Aantal personen	Aantal FTE
Totaal eigen personeel:	1.979	1.848,1
Arbeidsovereenkomst onbepaalde tijd:	1.824	1.703,7
Arbeidsovereenkomst bepaalde tijd:	155	144,4
Mannen:	1.702	1.603,8
Vrouwen:	277	244,3

Gemiddelde leeftijd

Gemiddelde leeftijd totaal:	48,2 jaar
Gemiddelde leeftijd mannen:	48,5 jaar
Gemiddelde leeftijd vrouwen:	46,7 jaar

Ultimo 2019 waren er 1.979 medewerkers in dienst van HTM. Bijna 8% hiervan heeft een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd. Van de bezetting was bijna 86% man.

Verzuim

HTM kende, voortschrijdend over 2019, een ziekteverzuim van 7,53% (2018: 8,21%). Daarmee is een verbeterde prestatie behaald dan in het voorgaande jaar. Het terugdringen van het verzuim is echter nog altijd een belangrijk aandachtspunt. In 2019 is de verzuimmethodiek verder uitgewerkt en ontwikkeld. Er wordt in de hele organisatie gestuurd op een betere kwalitatieve prestatie in het managen van verzuim. Dit resulteert geleidelijk in een gunstige ontwikkeling van het verzuimcijfer. Naast een lichte verbetering in het voortschrijdende verzuim is te zien dat de voortschrijdende meldingsfrequentie zich sinds maart 2019 stabiliseert. Het voortschrijdende percentage 0-verzuimers nam tussen februari en juni 2019 toe maar vertoont sindsdien een dalende lijn.

De algemene signalen over de ontwikkeling van het verzuim zijn nog steeds gunstig. Het 0-verzuim en de meldingsfrequentie vertonen echter nog geen structureel dalende trend. Naast het resultaat in cijfers is er ook een kwalitatief resultaat. Door verbetering van de gesprekstechnieken is niet alleen de relatie tussen medewerkers en leidinggevenden verbeterd; ook wordt duidelijker welke factoren vanuit het perspectief van de medewerker effect hebben op het verzuim. Met een op preventie gerichte aanpak beoogt HTM de inzet en de productiviteit van de medewerkers te versterken.

Door een aantal mutaties eind 2019 van personeel van HTM Buzz naar rijdienst Bus van HTM Personenvervoer zijn de voortschrijdende cijfers enigszins beïnvloed.

Vanuit de verzuimcijfers is een relatie te zien tussen de leeftijdscategorie en het verzuimpercentage. Hoe hoger de leeftijd, des te hoger het verzuimpercentage. HTM kent een relatief hoge gemiddelde leeftijd van haar medewerkers.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

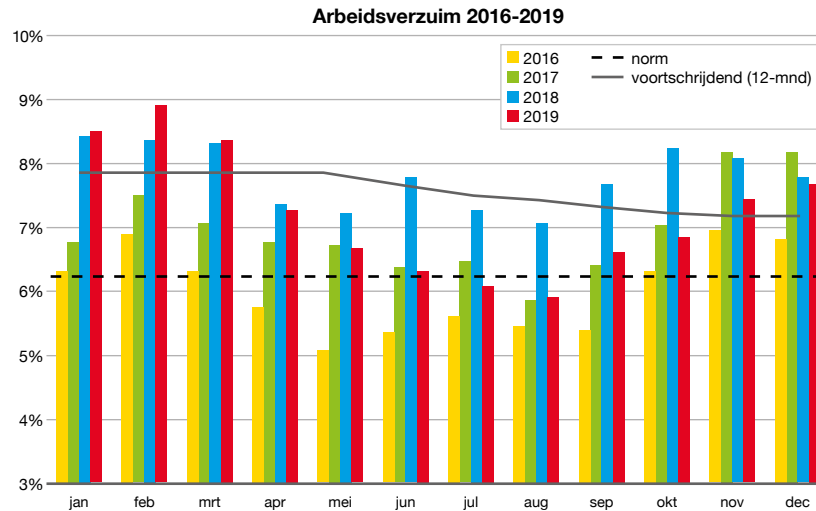
- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

In de ontwikkeling van de duurklassen van verzuim is te zien dat het kortdurende verzuimpercentage (1-7 dagen) sinds maart 2019 licht is gestegen. De ontwikkeling van het middellang verzuim (8-42 dagen) is nog steeds gunstig. Het langdurige verzuim (43-365 dagen) laat sinds maart 2019 een dalende trend zien, terwijl het extra lange verzuim (>1 jaar) nog stijgt. Aandacht voor de langdurige verzuimdossiers blijft daarom van groot belang.

Organisatiecultuur en leiderschapsontwikkeling

In de strategie van HTM voor de komende jaren speelt de organisatiecultuur een prominente rol. Vanuit het Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) zijn 'tegengaan van ongewenst gedrag' en 'leiderschapsontwikkeling' als speerpunten aangemerkt. HTM verleent het eerste onderwerp prioriteit door er speciale aandacht aan te geven en het bespreekbaar te maken tussen medewerkers en leidinggevenden. Er is een Gedragscode opgesteld en er zijn vertrouwenspersonen aangesteld. Deze brengen op regelmatige basis verslag uit aan het Directieteam en op basis daarvan wordt bepaald of aanvullende acties nodig zijn.

Het andere speerpunt, leiderschapsontwikkeling, heeft continu de aandacht. Het Directieteam heeft hierin het voortouw. In de bedrijfsonderdelen wordt via teambegeleiding, coaching en andere interventies gewerkt aan de leiderschapsontwikkeling. Ieder onderdeel kiest hierbij de aanpak, het tempo en de begeleiding die bij de thematiek van dat onderdeel past. Meerdere malen per jaar vinden sessies plaats met het management van alle bedrijfsonderdelen.

Leren en Ontwikkelen

Sinds september 2018 besteedt HTM gericht aandacht aan de gestructureerde aanpak van de opleiding en ontwikkeling van haar medewerkers. In 2019 is aan het traject 'Leren en Ontwikkelen' vanuit een centrale visie verder vorm en inhoud gegeven. Het contract voor het Learning Content Management System (LCMS) is verlengd, en het LCMS is vervolgens verder binnen HTM geïmplementeerd. Daarnaast is een online platform met generieke e-learningmodules voor heel HTM aangeschaft. Twee e-learnings zijn zelf ontwikkelend en uitgerold: een e-learning over de Gesprekscyclus voor leidinggevenden en een e-learning Integriteit voor alle medewerkers. Deze is aangevuld met integriteitstrainingen waaraan alle leidinggevenden hebben deelgenomen. Tot slot is een start gemaakt met de leerlijn voor nieuwe leidinggevenden. In 2019 zijn vanuit Leren en Ontwikkelen de Vakscholen Techniek en Uitvoering ondersteund in hun professionele ontwikkeling. Tevens zijn ruim 70 individuele opleidingsadviesgesprekken gevoerd.

Campusweken

Tijdens de Campusweken worden diverse workshops en trainingen voor leidinggevenden aangeboden, gericht op het ontwikkelen en op peil houden van kennis en vaardigheden. In 2019 zijn de Campusweken tweemaal aangeboden. Zij gingen onder meer over vaardigheden op het gebied van gespreksvoering (adviesgesprek, selectiegesprek, ontwikkelgesprek), beter vergaderen, vitaliteit & verzuim maar ook een korte inleiding Prince 2.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

bAAN

Via bAAN beoogt HTM vervangend werk aan te bieden aan medewerkers die om welke reden dan ook tijdelijk hun eigenlijke functie niet kunnen uitoefenen. Na de start van bAAN in 2018 is in 2019 de focus gelegd op de verbetering van het matchingproces tussen medewerkers en vervangende activiteiten, en op de aanscherping van de ondersteuning bij re-integratietrajecten. Deze processen verlopen efficiënt. In september 2019 is gestart met de zgn. LOOPbAAN APK; een maandelijksse bijeenkomst

bAAN.

Maak werk van je werk

bedoeld om HTM-medewerkers te ondersteunen bij het solliciteren en oriënteren op de in- en externe arbeidsmarkt. Deze bijeenkomsten zijn een coproductie tussen HR en andere HTM-afdelingen.

Gesprekscyclus

Na een gefaseerde uitrol in 2019 is vanaf januari 2020 de gesprekscyclus voor alle medewerkers van HTM van toepassing. HTM vindt het belangrijk dat de leidinggevenden en de medewerkers op gestructureerde wijze met elkaar in gesprek gaan over resultaat en gedrag en daarover ook afspraken maken. In de gesprekscyclus verlopen deze gesprekken over het functioneren op basis van dezelfde uitgangspunten. Ook andere relevante gespreksonderwerpen, zoals persoonlijke ontwikkeling, werkomstandigheden en vitaliteit, krijgen in de cyclus de aandacht.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Verslag van de Raad van Commissarissen

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

HTM Personenvervoer is een structuurvennootschap met een onafhankelijke Raad van Commissarissen. Het aandeelhouderschap bevond zich in 2019 bij HTM Beheer BV, dat alle aandelen minus één bezit, en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag die beschikt over één aandeel met daaraan verbonden preferente rechten. Dit laatste vloeit voort uit Europese regelgeving die bepaalt dat, indien sprake is van onderhandse gunning van een vervoersconcessie, de opdrachtgever een doorslaggevend zeggenschap verkrijgt in de onderneming die de exploitatie verricht (art. 5 van EU-Verordening 1370/2007).

De Raad kent vijf leden. In de samenstelling van de Raad deed zich in het verslagjaar geen wijziging voor. Op 20 november 2019 ging de Algemene Vergadering akkoord met de herbenoeming van de heer Groen als lid van de Raad voor een termijn van vier jaar.

De Raad van Commissarissen kwam in het verslagjaar zeven maal bijeen, waaronder eenmaal in het kader van de strategie, waarbij twee externe deskundigen aanwezig waren. Er vond in het verslagjaar geen zelfevaluatie plaats, daar deze eind 2018 was gehouden en begin 2020 opnieuw is gepland. Tweemaal namen vertegenwoordigers van de Raad deel aan het overleg tussen het bestuur en de Ondernemingsraad inzake de Algemene Gang van Zaken (art. 24 van de Wet op de Ondernemingsraden).

Op 20 november 2019 stemde de Algemene Vergadering in met de driejaarlijkse indexatie van de vergoeding van de leden van de Raad. De hoogte van deze vergoeding volgt de loonontwikkeling van de onderneming op basis van de cao. De aangepaste bedragen gelden tot en met het kalenderjaar 2022.

De Raad beschikt over twee adviescommissies, namelijk de Auditcommissie en de Selectie-, Benoemingen- en Remuneratiecommissie (SBRC). De Auditcommissie, samengesteld uit de heer Renzema (voorzitter), mevrouw Boot en mevrouw Spek, kwam in het verslagjaar vijfmaal bijeen en besprak hoofdzakelijk de financiële ontwikkelingen in en rond de onderneming, waaronder de viermaandelijke financiële rapportages en – in samenspraak met de externe accountant – de (concept)jaarrekening 2018 en het (concept)jaarplan 2020. Voorts besprak de AC de verzuimontwikkeling, de afspraken in het kader van de nieuwe stadsbusconcessie en de

interne organisatie. De SBRC werd gevormd door de heer De Krom (voorzitter) en de heer Groen. Deze commissie kwam dit jaar eenmaal bijeen in verband met de reguliere beoordeling van de leden van de statutaire directie.

De Raad van Commissarissen besprak in 2019 onder meer:

- de ontwikkelingen op de mobiliteitsmarkt en de manier waarop HTM, zelfstandig dan wel in samenwerking met andere partijen, een bijdrage kan leveren aan de leefbaarheid en de bereikbaarheid van de lokale samenleving;
- de strategie van de onderneming, onder meer in de context van de activiteiten van de Mobiliteitsalliantie en de strategische planvorming van MRDH en de gemeente;
- de omgang met 'big data' en de toenemende rol van algoritmen in het (openbaar) vervoer;
- de veiligheidsontwikkelingen in en rond de onderneming;
- de opzet en ontwikkeling van innovatie in de onderneming;
- de fusie van HTM Personenvervoer NV met HTM Buzz BV en de start van de nieuwe stadsbusconcessie;
- de financiële ontwikkelingen waaronder de jaarcijfers en het Jaarverslag 2018 en het stroomlijning van de financiële afdelingen en bedrijfsprocessen (traject 'Pacioli');
- het concept-Jaarplan 2020 en het daaraan verbonden budget;
- het integriteitsbeleid van de onderneming en als onderdeel daarvan de inventarisatie van de nevenwerkzaamheden van medewerkers;
- de relaties met de stakeholders;
- de interne beheersing van de organisatie en het risicomanagement (in overleg met onder meer de externe accountant);
- de voortgang van de pilot met elektrisch aangedreven bussen op lijn 28;
- de voorbereiding van de aanbesteding van de nieuwe serie stadstrams ter vervanging van de laatste reeks GTL8-voertuigen, mede in relatie tot de vereiste stallingsruimte;
- de ontwikkeling van het arbeidsverzuim en de te nemen mitigerende maatregelen;
- de voorgenomen oprichting van het samenwerkingsverband Platform MaaS.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Samenstelling van de Raad van Commissarissen

U. Groen (voorzitter)

16 juli 1964

Benoemd op 12 oktober 2015 en herbenoemd op 20 november 2019

Hoofd Innovatie, Universitair Medisch Centrum Groningen

Mevr. Drs. L.M.E. Boot

19 april 1964

Benoemd op 22 november 2017

Directeur Cyclus NV, voormalig voorzitter Raad van Bestuur zorginstelling Pameijer, voormalig directeur van het railbedrijf van HTM

Drs. P. de Krom

10 februari 1963

Benoemd op 15 oktober 2013 en herbenoemd op 22 november 2017

Voorzitter Raad van Bestuur/CEO van TNO, voormalig staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, voormalig lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Mr. S.D. Renzema

18 september 1948

Benoemd op 15 oktober 2013 en herbenoemd op 22 november 2017

Zelfstandig adviseur, voormalig directielid van de rechtsvoorganger van Connexion, voormalig hoofd openbaar vervoer van het Stadsgewest Haaglanden

Mevr. Drs. S. Spek

4 juni 1971

Benoemd op 21 maart 2017

Voormalig CFO van zorginstelling Careyn en verschillende directiefuncties binnen Achmea; lid Raad van Commissarissen MN

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Jaarrekening 2019

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Geconsolideerde balans per 31 december 2019

(voor resultaatbestemming)

		31 december 2019	31 december 2018
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)	415.545.306	423.246.704
Financiële vaste activa	(2)	<u>14.982.467</u>	<u>15.759.057</u>
		430.527.773	439.005.761
Vlottende activa			
Voorraden	(3)	15.472.650	13.178.243
Onderhanden projecten	(4)	808.203	2.971.324
Vorderingen	(5)	39.462.515	44.506.019
Liquide middelen	(6)	<u>64.819.354</u>	<u>62.999.431</u>
		120.562.722	123.655.017
		551.090.495	562.660.778
PASSIVA			
Groepsvermogen	(7)	91.868.126	91.496.736
Voorzieningen	(8)	3.655.027	5.144.398
Langlopende schulden	(9)	350.900.000	369.600.000
Kortlopende schulden	(10)	<u>104.667.342</u>	<u>96.419.644</u>
		551.090.495	562.660.778

Inhoud**Voorwoord van de directie****Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen**Missie, visie en strategische speerpunten in 2019****Bijzondere gebeurtenissen in 2019****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2019****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2019

		2019	2018
Netto-omzet	(11)	268.824.305	252.426.897
Werk in uitvoering	(12)	19.617.454	17.647.028
Overige opbrengsten	(13)	12.115.766	13.288.541
Som der bedrijfsopbrengsten		300.557.525	283.362.466
Kosten			
Kosten materialen en reserve onderdelen	(14)	9.440.935	7.174.880
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	(15)	89.345.139	85.026.486
Personeelskosten	(16)	148.820.357	143.586.977
Afschrijvingen op materiële vaste activa	(17)	24.124.825	23.674.980
Bijzondere waardeverminderingen	(18)	185.000	-
Overige bedrijfskosten	(19)	16.911.807	14.550.723
Som der bedrijfslasten		288.828.063	274.014.046
Bedrijfsresultaat		11.729.462	9.348.420
Financiële baten en lasten	(20)	-7.314.804	-7.279.276
Resultaat voor belastingen		4.414.658	2.069.144
Vennootschapsbelasting	(21)	-494.731	1.479.393
Resultaat na belastingen		3.919.927	3.548.537

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2019

	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	11.729.462	9.348.420
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	24.124.825	23.674.979
- Bijzondere waardeverminderingen	185.000	-
- Mutatie kwaliteitsfonds	3.905.429	1.725.076
- Mutatie voorzieningen	-1.489.371	1.127.141
Veranderingen in het werkkapitaal:		
- Mutatie voorraden	-2.294.407	-540.229
- Mutatie onderhanden projecten	2.163.121	3.752.299
- Mutatie vorderingen	3.535.357	-7.838.036
- Mutatie financiële vaste activa	776.590	-3.208.279
- Mutatie kortlopende schulden (exclusief kortlopend deel van de langlopende schulden)	2.769.152	34.610.893
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	45.405.158	62.652.264
Ontvangen rente	27.112	2.674
Betaalde rente	-7.851.763	-8.153.986
Vennootschapsbelasting	1.025.139	-1.487.240
	<u>-6.799.512</u>	<u>-9.638.552</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	38.605.646	53.013.712
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-14.551.835	-24.981.492
Investerings deelnemingen	-	-45.000
Desinvesteringen materiële vaste activa	14.649	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-14.537.186	-25.026.492
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Uitgekeerd dividend	-3.548.537	-5.175.530
Aflossing schulden aan kredietinstellingen	-18.700.000	-18.700.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-22.248.537	-23.875.530
	<u>1.819.923</u>	<u>4.111.690</u>

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Samenstelling geldmiddelen	2019	2018
Liquide middelen per 1 januari	62.999.431	58.887.741
Mutatie liquide middelen	1.819.923	4.111.690
Liquide middelen per 31 december	64.819.354	62.999.431

Geconsolideerd overzicht totaalresultaat	2019	2018
Resultaat na belastingen	3.919.927	3.548.537
Totaalresultaat van de rechtspersoon	3.919.927	3.548.537

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Algemene geconsolideerde grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemene toelichting

De activiteiten van HTM Personenvervoer N.V. omvatten het openbaar vervoer met Rail, RandstadRail en Bus in de regio Den Haag. Commerciële activiteiten betreffen het verzorgen van besloten vervoer per bus.

Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel HTM Personenvervoer N.V. als de geconsolideerde maatschappijen van HTM Personenvervoer N.V.

Vestigingsadres

HTM Personenvervoer N.V. (geregistreerd onder KvK-nummer 27014495) is statutair gevestigd op Koningin Julianaplein 10 te Den Haag.

Groepsverhoudingen

HTM Beheer B.V. te Den Haag staat aan het hoofd van de groep HTM Personenvervoer N.V. te Den Haag. HTM Beheer B.V. is voor 100% aandeelhouder van HTM Personenvervoer N.V.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2019, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2019.

Toegepaste standaarden

De geconsolideerde jaarrekening van de onderneming maakt deel uit van de statutaire jaarrekening van de onderneming en is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Presentatie en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de onderneming.

Continuïteit

De pandemie dit sinds begin dit jaar woedt door het COVID-19 virus heeft geleid tot ingrijpende maatregelen van de overheid. De aanwijzingen aan burgers om zoveel mogelijk thuis te werken, de feitelijke sluiting van veel winkels en van een groot aantal bedrijven en instellingen en de opgelegde en nagevolgde beperkingen aan het reizen leiden tot een daling van het aantal reizigers met ongeveer 80%. De kosten die HTM maakt voor het in stand houden van deze afgeschaalde dienstverlening blijven echter grotendeels gelijk. De wegvallende inkomsten betekenen een risico voor zowel de liquiditeitspositie van HTM als de verlies- en winstrekening voor 2020.

Voor de jaarrekening 2019 betreft dit een gebeurtenis na balansdatum die geen nadere informatie geeft over de feitelijke situatie per balansdatum, maar over omstandigheden die ontstaan na balansdatum. Hierdoor worden balansposities in de jaarrekening als gevolg de gebeurtenis na balansdatum niet aangepast.

De kaspositie van HTM is zodanig positief dat bij een beperkte duur van de daling in opbrengsten/liquiditeiten en gebruikmakend van de verschillende overheidsmaatregelen er na deze periode een positieve liquiditeitspositie bestaat. Een uitgevoerde stresstest, waarbij een langdurige verstoring is doorgerekend, geeft aan dat ook in een extreme situatie HTM voldoende mogelijkheden heeft om de negatieve gevolgen hiervan op te kunnen vangen. Uit de stresstest blijkt dat pas bij het aanhouden van de verstoring tot aan eind 2020, de genoemde mogelijkheden in werking zouden moeten worden gesteld.

De directie is van mening dat voldoende maatregelen kunnen worden getroffen om de operationele en financiële impact als gevolg van het COVID-19-virus te mitigeren en om te blijven voldoen aan haar verplichtingen. De directie bewaakt de effecten op continue basis en treft waar nodig aanvullende maatregelen.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Op basis van de momenteel beschikbare informatie, onze huidige kennis, de inmiddels genomen maatregelen en bestaande vermogensbuffer zijn wij van mening dat de door HTM Personenvervoer N.V. bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling passend is.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van HTM Personenvervoer N.V. zich verschillende oordelen en worden schattingen gemaakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Op de balans van HTM Personenvervoer N.V. zijn vorderingen op de concessieverlener Metropoolregio Rotterdam Den Haag opgenomen.

Vorderingen uit hoofde van exploitatiebijdragen of te declareren termijnen voor uitgevoerde projecten worden verantwoord voordat deze definitief geschikt zijn. Hierdoor kan het zijn dat de definitieve vordering nog wijzigt. De opgenomen vordering is een beste inschatting op basis van de per heden beschikbare informatie.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, bijvoorbeeld financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Grondslagen voor consolidatie

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van HTM Personenvervoer NV samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin HTM Personenvervoer NV direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd.

Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep.

De in de consolidatie begrepen vennootschappen zijn:

Naam	Aandeel in het geplaatste kapitaal%	Statutaire zetel
HTM Railvoertuigen B.V.	100,00	Den Haag
HTM Commercial Actions B.V.	100,00	Den Haag
• HTM Specials B.V.	100,00	Den Haag
• Vreugdetours B.V.	100,00	Den Haag

Op 22 december 2019 is HTM Buzz B.V. met HTM Personenvervoer N.V. gefuseerd. Hierdoor is HTM Buzz B.V. opgehouden te bestaan. HTM Buzz B.V. betrof een 100% deelneming en was opgenomen in de consolidatiekring, de fusie heeft hierdoor geen impact op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en- verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

Stelselwijzigingen

Tot en met 31 december 2018 werden de kosten van groot onderhoud direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Op basis van een aanpassing van RJ 212, waarbij het direct verantwoorden van de kosten van groot onderhoud in de winst-en-verliesrekening niet langer is toegestaan, is de grondslag voor de verantwoording van de kosten van groot onderhoud met ingang van de jaarrekening 2019 prospectief aangepast naar de grondslag waarbij verwerking van de kosten van groot onderhoud plaatsvindt in de boekwaarde van de materiële vaste activa (de zogeheten 'componentenbenadering').

Het uitgevoerde groot onderhoud vanaf 1 januari 2019 wordt conform de componentenbenadering geactiveerd. De onderneming start met de afschrijving van de componenten vanaf het moment van ingebruikname.

De impact van de stelselwijziging ultimo 2019 op het exploitatieresultaat en het eigen vermogen is nihil. De waarde van de materiële vaste activa is €22k lager in vergelijking tot de methode die in 2018 gehanteerd werd.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Het effect, dat de stelselwijziging heeft op toekomstige perioden, is door de fluctuaties in het onderhoudsniveau niet nauwkeurig te bepalen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment dat het actief gereed is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting. Op terreinen en materiële vaste activa in uitvoering wordt niet afgeschreven.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

De onderneming past vanaf boekjaar 2019 de componentenbenadering toe voor materiële vaste activa indien belangrijke afzonderlijke bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn. Rekening houdend met verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële en immateriële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Een bijzonder waardeverminderingverlies voor goodwill wordt niet teruggenomen in een volgende periode.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: verstrekte leningen, overige vorderingen en overige financiële verplichtingen. De onderneming heeft geen in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de geconsolideerde jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen.

Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief of als financiële verplichting.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en- verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst-en- verliesrekening.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd zoals beschreven in de grondslag van het betreffende instrument.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

De effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Aan- en verkopen van financiële activa die tot de categorie verstrekte leningen en overige vorderingen behoren, worden verantwoord op de transactiedatum.

Financiële vaste activa

Deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaardemethode. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de onderneming invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Bij deze waardering worden ook langlopende vorderingen op de deelnemingen meegenomen die feitelijk moeten worden gezien als onderdeel van de netto-investering. Dit betreft met name leningen waarvan de afwikkeling in de nabije toekomst niet is gepland en niet waarschijnlijk is. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Indien en voor zover HTM Personenvervoer NV in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel feitelijke verplichting heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen ter grootte van de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van de deelneming. De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Bijzondere waardeverminderingen financiële vaste activa

Een financieel actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Daarnaast worden subjectieve indicatoren samen met objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardevermindering overwogen.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden op het niveau van specifieke activa in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzondere waardeverminderingsverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Bijzondere waardeverminderingsverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Bijzondere waardeverminderingsverliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waardewijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Saldering in de balans

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Overige financiële vaste activa

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn verder opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Vervreemding van de vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Vorraden

Vorraden, materialen en onderdelen worden gewaardeerd tegen de gemiddelde verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde. De verkrijgings- of vervaardigingsprijs bestaat uit alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging alsmede de gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurrantheid van de voorraden.

De voorraden worden grotendeels ingezet voor de duurzame instandhouding van de materiële vaste activa. Gezien de omloopsnelheid worden deze activa gepresenteerd onder de voorraden.

Onderhanden projecten

De post onderhanden projecten in opdracht van derden bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen, vermeerderd met toegerekende winsten. Onderhanden projecten worden afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd. Indien het een creditstand vertoond worden deze gepresenteerd onder de kortlopende schulden. Onderhanden projecten worden gesaldeerd en gespecificeerd opgenomen in de toelichting. De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, vermeerderd met de aan het uitgevoerde werk toe te rekenen kosten voor Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT) en verminderd met de op balansdatum reeds voorzienbare verliezen. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen opbrengsten vermeerderd met eventuele opbrengsten op grond van meer- of minderwerk, claims en vergoedingen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald. De projectopbrengsten worden bepaald op de reële waarde van de tegenprestaties die is of zal worden ontvangen.

De toerekening van opbrengsten, kosten en winstneming op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering

van het werk ('percentage of completion'-methode). De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Verwerking vindt plaats zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project. De op de onderhanden projecten betrekking hebbende gedeclareerde termijnen worden in mindering gebracht op de onderhanden projecten en gesaldeerd met het onderhanden werk opgenomen op de balans.

Het resultaat van een aanneemcontract kan betrouwbaar worden ingeschat als de totale projectopbrengsten, de vereiste projectkosten om het project af te maken en de mate waarin het onderhanden project is voltooid betrouwbaar kunnen worden vastgesteld, het waarschijnlijk is dat de economische voordelen naar de vennootschap zullen toevloeien en de aan het onderhanden project toe te rekenen projectkosten duidelijk te onderscheiden zijn en op betrouwbare wijze te bepalen zijn.

Het resultaat van een regiecontract kan betrouwbaar worden ingeschat als het waarschijnlijk is dat de economische voordelen naar de vennootschap zullen toevloeien en de aan het onderhanden project toe te rekenen projectkosten duidelijk te onderscheiden zijn en op betrouwbare wijze te bepalen zijn.

Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden ingeschat, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakt.

Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als onderdeel van de voorraden (onderhanden werk of vooruitbetalingen)/ overlopende activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwerking van de projectkosten in de winst-en-verliesrekening vindt plaats als de prestaties in het project worden geleverd en zijn gerealiseerd. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Het bedrag van het verlies wordt bepaald ongeacht of het project reeds is aangevangen, het stadium van realisatie van het project of het bedrag aan winst dat wordt verwacht op andere, niet gerelateerde projecten.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Onderhanden projecten in opdracht van Metropoolregio Rotterdam Den Haag betreffen met name verbreding, aanleg en levensduurverlengend onderhoud van infrastructuur. Het saldo onderhanden projecten zijn de in uitvoering zijnde werken en opdrachten van derden tot constructie van een actief, waarvan op balansdatum nog geen oplevering plaats heeft gevonden. De projecten omvatten hoofdzakelijk realisatie, beheer en onderhoud van (rail)infrastructuur in opdracht van HTM Railinfra BV, Metropoolregio Rotterdam Den Haag en gemeente Den Haag.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder de alinea Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening- courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden, tenzij deze in aanmerking komen voor verrekening. In die gevallen vindt saldering plaats. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

Inkoop van eigen aandelen wordt in mindering gebracht op de overige reserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de onderneming noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de onderneming nadelige gevolgen heeft.

De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening loondoorbetaling bij ziekte

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkansen en leeftijden.

De voorziening wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Het percentage waartegen deze contant is gemaakt, is twee procent.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Latente belastingverplichtingen

Voor in de toekomst te betalen belastingbedragen uit hoofde van verschillen tussen commerciële en fiscale balanswaarderingen wordt een voorziening getroffen ter grootte van de som van deze verschillen vermenigvuldigd met het geldende belastingtarief. Op deze voorziening worden in mindering gebracht de in de toekomst te verrekenen belastingbedragen uit hoofde van beschikbare voorwaartse verliescompensatie, voor zover het waarschijnlijk is dat de toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor belastingen.

Voorziening voor verlieslatende contracten

Een voorziening voor verlieslatende contracten is gevormd voor het negatieve verschil tussen de waarden van de door de onderneming uit hoofde van een tweetal contracten na balansdatum te ontvangen prestatie van derden en de door hem na balansdatum te verrichten contraprestatie. De voorziening is bepaald op basis van de verwachte en onvermijdbare kosten die ten minste gemaakt moeten worden om aan de contractuele verplichtingen te voldoen.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

De aflossingsverplichtingen van de langlopende schulden voor het komend jaar worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Financiële leasing

HTM Personenvervoer N.V. kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Operationele leasing

Als HTM Personenvervoer N.V. optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Grondslagen voor resultaatbepaling

Bedrijfsopbrengsten

Concessie rail

De railconcessie is in 2016 onderhands gegund aan HTM Personenvervoer N.V. voor een concessieperiode van 10 jaar. In 2019 is een verlenging van 5 jaar overeengekomen. Deze concessie bestaat uit:

- a. Exploitatie Rail: HTM Personenvervoer N.V. betaalt een concessieprijs aan MRDH om de rail exploitatie in de regio Haaglanden te mogen uitvoeren.
- b. Sociale veiligheid: HTM Personenvervoer N.V. ontvangt hiervoor jaarlijks een maximale subsidie van MRDH. HTM Personenvervoer N.V. voert hiervoor de activiteiten die in het jaarplan Sociale veiligheid zijn opgenomen.
- c. Assets (railinfrastructuur, railvoertuigen en overige strategische assets) HTM personenvervoer N.V. ontvangt jaarlijks een subsidie van MRDH op basis van de werkelijk gemaakte kosten voor het beheren en onderhouden van de railinfrastructuur, railvoertuigen en overige strategische assets, alsmede voor de kapitaallasten van de railvoertuigen, de railinfrastructuur en de overige strategische assets.

HTM ontvangt als concessiehouder een jaarlijkse subsidie op basis van bevoorschotting voor de uitvoering van de concessie, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking afgegeven door Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Afhankelijk van het karakter van de vooruitontvangen bedragen worden deze gepresenteerd onder de langlopende schulden of overlopende passiva.

De vaststelling van de definitieve omvang van de subsidie vindt plaats in latere boekjaren en kan afwijken van de bevoorschotting zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking. De subsidie wordt verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. De jaarlijkse overeengekomen subsidie kan nog worden aangepast op basis van:

- Indexering
- Meer- minderwerk
- Overeengekomen aanvullende afspraken
- Rituitval
- Bonus/malus

Tot en met 2017 zijn de subsidies voor de railconcessie definitief beschikt. De subsidies over het jaar 2018 en 2019 zijn nog niet definitief beschikt. Voor het jaar 2018 zal het verzoek tot subsidievaststelling inclusief de bijbehorende verantwoordingen op korte termijn worden ingediend.

Concessie bus

De busconcessie is in 2018 onderhands gegund aan HTM Personenvervoer N.V. voor een concessieperiode van 15 jaar. Dit is een voortzetting van de busconcessie over de periode 2012-2019 die uitgevoerd werd door HTM Buzz B.V. HTM Personenvervoer N.V. voert de huidige busconcessie uit, bestaande uit de exploitatie van het openbaar vervoer per bus in de regio Haaglanden stad, inclusief sociale veiligheid. HTM Personenvervoer N.V. ontvangt als concessiehouder een jaarlijkse exploitatiebijdrage voor de uitvoering van de concessie, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking, afgegeven door Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Voor het uitvoeren van de exploitatie wordt het pand aan de Telexstraat ter beschikking gesteld aan HTM Personenvervoer N.V. door Metropoolregio Rotterdam Den Haag (budgettair neutraal waarbij de huurkosten gelijk zijn aan de bijdrage van MRDH). HTM Personenvervoer N.V. ontvangt de jaarlijkse exploitatiebijdrage op basis van bevoorschotting. De exploitatiebijdrage wordt ten gunste van de winst- en verliesrekening van het jaar gebracht waarin de exploitatie heeft plaatsgevonden. Afhankelijk van het karakter van het vooruitontvangen bedrag wordt het gepresenteerd onder de langlopende schulden of overlopende passiva.

De vaststelling van de definitieve omvang van de exploitatiebijdrage vindt plaats in de latere boekjaren en kan afwijken van de bevoorschotting zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking. De opbrengsten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. De jaarlijkse overeengekomen exploitatiebijdragen kan nog worden aangepast op basis van:

- Indexeringen
- Meer- minderwerk
- Overeengekomen aanvullende afspraken
- Rituitval
- Werkelijke reizigersopbrengsten
- Bonus/malus

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Tot en met 2017 zijn de subsidies voor de vorige busconcessie definitief beschikt. De subsidies over het jaar 2018 en 2019 zijn nog niet definitief beschikt. Voor het jaar 2018 is het verzoek tot subsidievaststelling inclusief de bijbehorende verantwoordingen reeds ingediend bij MRDH.

Opbrengsten personenvervoer

Vervoerbewijzen/OV-chipkaart

Met uitzondering van de wagenverkoop en enige bijzondere kaartsoorten zijn alle reisproducten bij HTM Personenvervoer NV 'verchipt'. De opbrengsten van het reisproduct 'saldoreizen' is vrijwel direct beschikbaar. Bij de abonnementsvormen is sprake van een verdelingsvraagstuk. Een verdeling die voor de landelijk geldende abonnementsvormen door TLS of CVS (commissie verdeling sterabonnements) wordt uitgevoerd en voor de regionaal geldende abonnementen door de WVR (werkgroep verdeling regioabonnements).

De werkzaamheden voor deze verdeling vergen een doorlooptijd van enige maanden zodat voor het laatste kwartaal van 2019 een inschatting van de opbrengsten uit abonnementen gemaakt wordt. Een inschatting die gemaakt wordt aan de hand van een aantal kenmerkende indicatoren waaronder de eigen abonnementverkoop en verdeelsleutels van voorgaande verdelingen. De opbrengsten uit jaarabonnements worden overeenkomstig het 'matching principe' toegedeeld aan het jaar waarin de feitelijke vervoerprestatie wordt geleverd.

Studentenkaart

De opbrengsten in enig boekjaar van de OV-Studentenkaart zijn gebaseerd op de voorlopige vergoeding zoals deze aan het begin van het boekjaar door VSV wordt uitgekeerd én de afrekening op basis van de definitieve vergoeding van het voorafgaande jaar.

Besloten vervoer

Opbrengsten vanuit het verzorgen van besloten vervoer worden verantwoord in de periode waarop deze betrekking hebben.

Opbrengsten vanuit het verzorgen van besloten vervoer worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten bevatten onder meer de ontvangen bijdragen van Metropoolregio Rotterdam Den Haag, gemeente Den Haag en HTM Railinfra BV voor de in opdracht van die partijen uitgevoerde infrastructurele werken. Voor de verwerking van projectopbrengsten en kosten wordt verwezen naar de grondslag onderhanden projecten.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten. Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst-en-verliesrekening als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Hieronder zijn begrepen de ten behoeve van de bedrijfsopbrengsten gemaakte kosten, voor zover deze kosten door derden in rekening zijn gebracht en niet zijn aan te merken als kosten van grond- en hulpstoffen.

Personeelskosten

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, winstdelingen en bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van winstdelingen en bonusbetalingen worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over de periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers.

De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen. De disconteringsvoet vóór belasting geeft de actuele marktrente per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties weer, de risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden worden hierin niet betrokken.

Financiële baten en lasten

Financiële lasten en baten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Activeren van rentelasten

Rentelasten worden geactiveerd gedurende de periode van vervaardiging van een actief, indien het een aanmerkelijke hoeveelheid tijd vergt om het actief bruikbaar te maken. De te activeren rente wordt berekend op basis van de verschuldigde rente over de voor de vervaardiging opgenomen leningen en op basis van de gewogen rentevoet van leningen die niet specifiek aan de vervaardiging van het actief zijn toe te rekenen, in verhouding tot de uitgaven en periode van vervaardiging.

Belasting

Per 1 januari 2016 zijn de OV activiteiten van HTM Personenvervoer N.V. en HTM Railvoertuigen B.V. belast voor de VpB. De commerciële activiteiten binnen HTM Commercial Actions B.V. waren reeds belastingplichtig. In 2016 is een fiscale eenheid voor de Vpb aangevraagd en toegekend waarin alle vennootschappen, geconsolideerd binnen HTM Personenvervoer N.V., zijn opgenomen.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

HTM Personenvervoer N.V. en de Belastingdienst zijn in 2019 een vaststellingsovereenkomst overeengekomen over de fiscale uitgangspunten van de openingsbalans per 1 januari 2016. Deze overeenkomst heeft betrekking op de VPB grondslag voor de activiteiten rail- en busconcessie. Het fiscale resultaat voor de rail- en busconcessie is bepaald op basis van de salarissen en sociale lasten die toerekenbaar zijn aan de rail- en busconcessie, met uitzondering van personeelsleden van de technische afdelingen.

Op grond van de Invorderingswet zijn de vennootschap en de met haar gevoegde dochteronderneming ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde belasting. HTM Personenvervoer N.V. is met de dochtermaatschappijen overeengekomen dat zij de gehele belastinglast draagt van de groep (RJ 272.803).

Reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld

tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2019

Activa

Vaste activa

1. Materiële vaste activa	31-12-2019	31-12-2018
Gebouwen incl. installaties	6.461.996	7.020.385
Rijdend materieel	383.739.785	377.026.951
Bedrijfsauto's	210.318	476.323
Machines en inventaris	14.577.405	10.277.554
Egalisatierekening investeringssubsidies	-5.861.500	-
Werken in uitvoering	16.417.302	28.445.491
	415.545.306	423.246.704

	Gebouwen incl. installaties	Rijdend materieel	Bedrijfs-auto's	Machines en inventaris	Egalisatierekening investeringssubsidies	Werken in uitvoering	Totaal
Boekwaarde per 1-1-2019							
Aanschaffingswaarde	14.839.728	608.366.676	4.476.086	54.281.458	-278.675	28.445.491	710.130.764
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-7.819.343	-231.339.724	-3.999.763	-44.003.904	278.675	-	-286.884.059
	7.020.385	377.026.952	476.323	10.277.554	-	28.445.491	423.246.705
Mutaties							
Investeringen	-	-	-	1.289	-	16.620.636	16.621.925
Desinvesteringen	-	-1.028.939	-178.463	-	-	-	-1.207.402
Afschrijving desinvesteringen	-	1.028.939	163.814	-	-	-	1.192.753
Afschrijvingen	-818.776	-20.782.162	-251.356	-3.032.461	761.080	-	-24.123.675
Bijzondere waardevermindering	-	-183.931	-	-1.069	-	-	-185.000
Herclassificaties / overboeking	260.387	27.678.926	-	7.332.092	-6.622.580	-28.648.825	-
	-558.389	6.712.833	-266.005	4.299.851	-5.861.500	-12.028.189	-7.701.399
Aanschaffingswaarde	15.100.115	635.016.663	4.297.623	61.614.839	-6.901.255	16.417.302	725.545.287
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-8.638.119	-251.276.878	-4.087.305	-47.037.434	1.039.755	-	-309.999.981
Boekwaarde per 31-12- 2019	6.461.996	383.739.785	210.318	14.577.405	-5.861.500	16.417.302	415.545.306

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Het rijdend materieel dient als onderpand voor financiering door Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

HTM Personenvervoer N.V. is in 2019 diverse investeringsverplichtingen aangegaan voor een totaalbedrag van € 10,6 miljoen (2018: € 22,9 miljoen).

De afschrijvingstermijnen van bovengenoemde materiële vaste activa zijn:

- Gebouwen incl. installaties 10 - 50 jaar
- Rijdend materieel 5 - 30 jaar
- Bedrijfsauto's 4 - 7 jaar
- Machines en inventaris 3 - 15 jaar
- Werken in uitvoering 0
-

Op terreinen en werken in uitvoering wordt niet afgeschreven. In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven.

2. Financiële vaste activa	31-12-2019	31-12-2018
Langlopende vordering op Metropoolregio Rotterdam Den Haag	14.342.229	15.147.164
Vorderingen op Coöperatie openbaar vervoer U.A.	595.238	566.893
Haagse Shuttle B.V. te Den Haag (50%)	45.000	45.000
	14.982.467	15.759.057

In de financiële vaste activa is een vordering op de opdrachtgever Metropoolregio Rotterdam Den Haag opgenomen. Deze vordering heeft betrekking op meerjarenonderhoud en wordt vergoed gedurende de resterende levensduur van de betreffende railvoertuigen.

Haagse Shuttle B.V. (50%)

Haagse Shuttle B.V. te Den Haag (50%)	45.000	45.000-
---------------------------------------	--------	---------

Op 17 december 2018 is Haagse Shuttle B.V. opgericht. HTM Personenvervoer N.V. houdt hierin 50% van het aandelenkapitaal. Er is geen sprake van overheersende zeggenschap.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Flottende activa

3. Voorraden	31-12-2019	31-12-2018
De post voorraden bestaat met name uit materialen en reserveonderdelen ten behoeve van:		
- Rail	11.716.998	9.493.299
- Bus	733.802	601.047
- Infra	3.827.214	3.540.148
- Fysieke OV-chipkaart	52.967	28.332
	16.330.981	13.662.826
Voorziening incurante voorraad	-858.331	-484.583
	15.472.650	13.178.243
Voorziening incurante voorraad		
Stand per 1 januari	-484.583	-532.740
Dotatie	-393.271	-136.148
Ottrekking	19.523	184.305
Stand per 31 december	-858.331	-484.583

4. Onderhanden projecten	31-12-2019	31-12-2018
Gerealiseerde projectkosten	3.850.105	9.214.129
Toegerekende winst	196.570	462.937
Gedeclareerde termijnen	-3.238.472	-6.705.742
Totaal onderhanden projecten	808.203	2.971.324

Projecten met per saldo een debetstand

Gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst en gedeclareerde termijnen	808.203	2.971.324
--	---------	-----------

Het saldo van de onderhanden projecten ultimo 2019 bestaat voor € 939k (2018: € 3.104k) uit projecten met een positief saldo en voor € 1.747k (2018: € 6.076k) uit projecten met een negatief saldo.

De in het boekjaar in de winst- en verliesrekening verwerkte opbrengsten uit onderhanden projecten bedragen € 19.617k (2018: € 17.647k).

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

5. Vorderingen	31-12-2019	31-12-2018
Debiteuren	6.122.533	5.061.245
Vordering op verbonden partijen	2.962.961	17.147.332
Vorderingen op Metropoolregio Rotterdam Den Haag	20.397.717	13.777.453
Vennootschapsbelasting	533.654	2.053.525
Omzetbelasting	2.632.329	-
Consignatieverstrekking personeel	-	99.046
Overige vorderingen en overlopende activa	6.813.321	6.367.418
	39.462.515	44.506.019

De vordering op Metropoolregio Rotterdam Den Haag betreft met name nog te vorderen exploitatie- en investeringssubsidies. Jaarlijks bestaat een deel van de overheidsbijdragen lijndienstvervoer uit onderbouwde inschattingen.

Onder de oveige vorderingen en overlopende activa is voor ruim €4 miljoen aan vooruitbetaalde kosten opgenomen.

Debiteuren	31-12-2019	31-12-2018
Debiteuren	6.127.763	5.073.544
Voorziening dubieuze debiteuren	-5.230	-12.299
	6.122.533	5.061.245

6. Liquide middelen	31-12-2019	31-12-2018
Banken	64.552.209	62.782.870
Kas	267.145	216.561
	64.819.354	62.999.431

Een bedrag ad € 83.412 (2018: € 83.412) staat niet ter vrije beschikking.

Inhoud**Voorwoord van de directie****Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen**Missie, visie en strategische speerpunten in 2019****Bijzondere gebeurtenissen in 2019****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2019****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Passiva**7. Groepsvermogen**

Voor een toelichting op het groepsvermogen verwijzen wij u naar de toelichting op het eigen vermogen van de enkelvoudige balans op [pagina 74](#) van dit rapport.

8. Voorzieningen

	31-12-2019	31-12-2018
Personele voorzieningen	2.860.205	3.259.205
Overige voorzieningen	794.822	1.885.193
	3.655.027	5.144.398
Waarvan:		
Looptijd < 1 jaar	1.379.843	2.805.109
Looptijd > 1 jaar	2.275.183	2.339.289

	Personele voorzieningen	Overige voorzieningen	Totaal
Stand per 1 januari	3.259.205	1.885.193	5.144.398
Dotatie	538.889	696.661	1.235.550
Onttrekking	-937.889	-1.545.779	-2.483.668
Vrijval	-	-241.253	-241.253
Stand per 31 december 2019	2.860.205	794.822	3.655.027

Onder de personele voorzieningen zijn opgenomen:

Jubileumuitkeringen

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband en is grotendeels langlopend. Circa € 228.766 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 1.627.067 een looptijd langer dan 1 jaar.

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkansen en leeftijden.

De voorziening wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Het percentage waartegen deze contant is gemaakt, is twee procent.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

WAO/IP/WW

De voorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van gemaakte afspraken en is grotendeels kortlopend. Circa € 22.316 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 55.598 een looptijd langer dan 1 jaar.

De voorziening voor de kosten van wachtgeld bestaat uit de kosten van wachtgelduitkeringen aan werknemers die bij de reorganisatie boventallig zijn geworden.

Langdurig zieken

De voorziening heeft betrekking op de verwachte salariskosten van medewerkers die naar verwachting niet meer terug zullen keren in het arbeidsproces. Circa € 688.941 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 117.500 een looptijd langer dan 1 jaar.

Klantenbarometer

De voorziening heeft voor € 119.000 betrekking op een voorziening uit hoofde van de bonus klantenbarometer. Bij een gemiddelde stijging van de klantwaardering ten opzichte van het voorgaande jaar hebben de medewerkers op basis van de CAO recht op een bonus. De volledige voorziening is kortlopend.

	31-12-2019	31-12-2018
Overige voorzieningen		
Schade	474.822	1.231.193
Verlieslatend contract	320.000	654.000
	794.822	1.885.193

Schade

De voorziening heeft betrekking op letselschaden en schades aan railvoertuigen en heeft volledig een kortlopend karakter. Er is geen deel dat betrekking heeft op een periode langer dan 1 jaar.

De voorziening schade heeft betrekking op letselschaden en schades aan railvoertuigen. De voorziening schade wordt gevormd door een raming op te stellen van de verwachte economische gevolgen van schadeclaims, waaruit naar verwachting verplichtingen voortvloeien uit hoofde van het eigen risico-deel. Het moment van dotatie aan de voorziening schade is het moment dat een ongeval zich heeft voorgedaan en een betrouwbare schatting beschikbaar is.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

9. Langlopende schulden	31-12-2019	31-12-2018
Schulden aan kredietinstellingen		
Kredietinstellingen	350.900.000	369.600.000

Het verloop van de langlopende schulden is als volgt:

	2019	2018
Kredietinstellingen		
Stand per 1 januari	388.300.000	407.000.000
Aflossing	-18.700.000	-18.700.000
Stand per 31 december	369.600.000	388.300.000
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-18.700.000	-18.700.000
Langlopend deel per 31 december 2019	350.900.000	369.600.000

Financiering Metropoolregio Rotterdam Den Haag

De resterende looptijd van deze leningen varieert van 3 tot 28 jaar. De rente over deze leningen is vast en varieert tussen de 0,7% en 2,2%. Het rijdend railmaterieel dient als zekerheid voor deze leningen. Jaarlijks dient €18,7 miljoen afgelost te worden.

	31-12-2019	31-12-2018
Kredietinstellingen:		
Specificatie naar rentepercentage 0 tot 1 %	8.666.667	10.833.333
1 tot 2 %	183.600.000	193.800.000
2 tot 3 %	177.333.333	183.666.667
	369.600.000	388.300.000
Looptijd van de leningen		
1 - 5 jaar	91.333.333	91.333.333
5 - 30 jaar	259.566.667	278.266.667
	350.900.000	369.600.000

Inhoud**Voorwoord van de directie****Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen**Missie, visie en strategische speerpunten in 2019****Bijzondere gebeurtenissen in 2019****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2019****Overige gegevens**

- Controleverklaring

10. Kortlopende schulden	31-12-2019	31-12-2018
Crediteuren	19.785.948	26.561.398
Kortlopend deel langlopende schulden	18.700.000	18.700.000
OV-studentenkaarten	19.308.297	15.565.399
Schulden aan Metropoolregio Rotterdam Den Haag	-	1.937.954
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	7.808.577	2.014.643
Verlof aanspraken	7.950.470	7.569.741
Kwaliteitsfonds	6.636.685	2.731.256
Overlopende passiva	24.477.365	21.339.253
	104.667.342	96.419.644

Onder het kortlopend deel van de langlopende schulden is het gedeelte van de financiering van de voertuigen van HTM Railvoertuigen B.V. opgenomen dat binnen een jaar afgelost dient te worden.

De financiering is verstrekt door de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De looptijd van een financiering varieert tussen de 3 en 28 jaar.

Met de concessieverlener is afgesproken dat het positieve verschil tussen de genormeerde reizigersopbrengsten en de gerealiseerde reizigersopbrengsten wordt gedoteerd aan een kwaliteitsfonds. Dit kwaliteitsfonds zal worden aangewend voor de aanschaf van 10 extra voertuigen en andere kwaliteitsimpulsen ten gunste van het openbaar vervoer in de regio Haaglanden. De verplichting heeft een langlopend karakter.

De overlopende passiva bestaan grotendeels uit diverse transitorische kosten. Hiernaast is een overlopende renteschuld opgenomen.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Financiële instrumenten

Algemeen

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te beperken.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Rente- en kasstroomrisico

Voor schulden met variabele renteaftspraken loopt HTM Personenvervoer N.V. risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt HTM Personenvervoer N.V. risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

HTM Personenvervoer N.V. loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen en liquide middelen. De omvangrijkste vorderingen binnen de financiële vaste activa en overige vorderingen zijn aanwezig op de opdrachtgever en verbonden partijen. Bij deze partijen is geen historie van wanbetaling bekend. De handelsvorderingen bestaan uit een groot aantal kleinere vorderingen op een omvangrijk aantal debiteuren. De impact bij eventuele oninbaarheid is hierdoor beperkt. Bij eventuele wanbetaling wordt een externe partij ingeschakeld. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Banken waarmee derivaten worden afgesloten hebben tenminste een A-Rating.

Liquiditeitsrisico

HTM Personenvervoer N.V. bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft.

HTM Personenvervoer N.V. maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Concessies

HTM Personenvervoer N.V. beschikt over een concessie voor de exploitatie van het railvervoer in de regio Haaglanden, evenals een concessie voor de exploitatie van het busvervoer in Haaglanden Stad. De railconcessie is in 2016 onderhands gegund en had initieel een looptijd tot medio december 2026. In 2019 is de concessie met een periode van 5 jaar verlengd tot 2031. De busconcessie is in 2018 onderhands gegund en heeft een looptijd tot medio december 2034.

Investeringsverplichtingen

HTM Personenvervoer N.V. is in 2019 diverse investeringsverplichtingen aangegaan voor een totaalbedrag van € 10,6 miljoen (2018: € 22,9 miljoen).

Lening-, kredietfaciliteiten, bankgaranties en borgstellingen

ING Bank heeft een rekening-courantkrediet verstrekt. De kredietfaciliteit in rekening-courant bij ING Bank bedraagt per 31 december 2019 € 10 miljoen (2018: € 10 miljoen). De rente bedraagt een maands Euribor met een opslag. In 2019 is geen gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit.

Leaseverplichtingen

HTM Personenvervoer N.V. is langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van operationele leasing. De operationele leasekosten worden lineair over de leaseperiode in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De resterende looptijd kan als volgt worden gespecificeerd:

Niet langer dan 1 jaar:	€ 663k
Tussen 1 en 5 jaar:	€ 914k
Langer dan 5 jaar:	€ 0

Het bedrag van leasebetalingen dat is verwerkt als last in 2019 bedraagt € 1.002.519 (2018: € 1.020.084).

Huurovereenkomsten

HTM Personenvervoer N.V. is langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan voor de huur van onroerende goederen. De huurkosten worden lineair over de huurperiode in de winst-en-verliesrekening verwerkt. De resterende looptijd kan als volgt worden gespecificeerd.

Niet langer dan 1 jaar:	€ 1,2 miljoen
Tussen 1 en 5 jaar:	€ 2,7 miljoen
Langer dan 5 jaar:	€ 0,4 miljoen

Het bedrag van huurbetalingen dat is verwerkt als last in 2019 bedraagt € 1.179.512 (2018: €1.198.532).

Juridische procedure

Op het moment van opstellen van de jaarrekening is sprake van een geschil met een leverancier van beveiligingsdiensten. In geding is de mogelijke overtreding van contractuele afspraken. Op dit moment is onduidelijk of uit dit geschil een boete zal volgen en wat de hoogte hiervan zou zijn.

Dienstverleningsovereenkomst

Tussen HTM Railinfra BV en HTM Personenvervoer NV is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor onbepaalde tijd. Volgens deze overeenkomst verricht HTM Personenvervoer NV juridische en administratieve diensten ten behoeve van HTM Railinfra BV.

Gebruiksovereenkomst

Conform de gebruiksovereenkomst tussen de vennootschap en HTM Railinfra BV verleent HTM Railinfra BV aan de vennootschap het recht gebruik te maken van de railinfrastructuur ten behoeve van de uitvoering van het personenvervoer volgens de railconcessie Den Haag. Als tegenprestatie voor het gebruiksrecht is HTM Personenvervoer NV een jaarlijkse vergoeding verschuldigd aan HTM Railinfra BV Deze gebruiksvergoeding is gelijk aan de kosten die HTM Railinfra BV in dat jaar voor de railinfrastructuur maakt.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Aansprakelijkstelling

HTM Personenvervoer N.V. heeft zich hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de verliezen in HTM Railvoertuigen B.V. conform artikel 2:403 lid 1 sub f BW.

Fiscale eenheid

HTM Personenvervoer N.V. vormt samen met haar groepsmaatschappijen een fiscale eenheid voor de heffing van de vennootschapsbelasting en omzetbelasting. Op grond van de Invorderingswet zijn de vennootschap en de met haar gevoegde dochterondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake door de combinatie verschuldigde belasting. De gehele last wordt door HTM Personenvervoer N.V. gedragen

Omdat HTM Personenvervoer N.V. de gehele belastinglast draagt, worden alle (latente) belastingen opgenomen op het niveau van de onderneming.

Inhoud**Voorwoord van de directie****Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen**Missie, visie en strategische speerpunten in 2019****Bijzondere gebeurtenissen in 2019****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2019****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2019

Bedrijfsopbrengsten

11. Netto-omzet	2019	2018
Overheidsbijdragen lijndienstvervoer	147.457.021	138.845.177
Personenvervoer	119.577.328	111.338.335
Boetes (exclusief deel ritprijs)	817.500	754.500
Levering gas en rijklaarmaken bussen	939.033	1.488.885
Fietsverhuur	33.423	-
	268.824.305	252.426.897

De bedrijfsopbrengsten, bestaande uit netto-omzet, werk in uitvoering en overige opbrengsten, zijn ten opzichte van vorig jaar met 6,1% gestegen. Alle opbrengsten zijn in Nederland gerealiseerd.

Overheidsbijdragen lijndienstvervoer

Railvervoer	119.415.027	109.320.334
Busvervoer	28.041.994	29.524.843
	147.457.021	138.845.177

Personenvervoer

Plaatsbewijzen / OV-chipkaart	89.948.722	82.650.305
Studentenkaart	18.156.916	17.580.914
Besloten vervoer	11.471.690	11.107.116
	119.577.328	111.338.335

Concessie

De vennootschap heeft twee openbaar vervoer concessies, te weten de railconcessie en de busconcessie. De railconcessie vormt de belangrijkste activiteit van de vennootschap. De concessie voor de exploitatie van railvervoer in de regio Haaglanden had initeel een looptijd van 10 jaar, maar is in 2019 verlengd voor een periode van 5 jaar tot december 2031. De concessie voor de exploitatie van busvervoer in Den Haag stad heeft een looptijd van 15 jaar en eindigt op 8 december 2034.

Tot en met 2017 zijn de subsidies voor de railconcessie definitief beschikt. Het jaar 2018 en 2019 zijn nog niet definitief beschikt. Voor het jaar 2018 zal het verzoek tot subsidievaststelling voor de railconcessie inclusief de bijbehorende verantwoordingen op korte termijn worden ingediend. Voor de busconcessie is het verzoek tot subsidievaststelling 2018 reeds ingediend bij MRDH.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

12. Werk in uitvoering	2019	2018
Project opbrengsten	25.247.845	18.824.996
Mutatie onderhanden projecten	-5.630.391	-1.177.968
	19.617.454	17.647.028

Opbrengsten gereed projecten betreft opbrengsten die gerealiseerd worden op (meerjarige) projecten.

13. Overige opbrengsten	2019	2018
Werk voor derden	7.426.529	5.474.627
Mutatie geactiveerde eigen productie	4.445.802	5.172.133
Verhuur stallingsruimte	1.629	1.577
A-kaarten	200.077	2.183.379
Overige baten	41.729	456.825
	12.115.766	13.288.541

Inhoud**Voorwoord van de directie****Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen**Missie, visie en strategische speerpunten in 2019****Bijzondere gebeurtenissen in 2019****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2019****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Bedrijfslasten

14. Kosten materialen en reserve onderdelen	2019	2018
Materiaalverbruik	9.440.935	7.174.880

15. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	2019	2018
Energieverbruik	10.671.982	9.463.668
Onderhoud en reparatie	34.545.452	31.348.691
Huur roerende en onroerende goederen	20.675.268	21.726.635
Kosten projecten	19.072.053	16.590.753
Overige externe kosten	4.380.384	5.896.739
	89.345.139	85.026.486

16. Personeelskosten	2019	2018
Lonen en salarissen	92.437.411	87.884.425
Premie arbeidsongeschiktheidverzekering	7.020.579	6.337.254
Pensioenen en sociale lasten	21.479.431	20.672.275
Mutatie verlofgoeden	544.428	1.179.951
Overige personeelskosten	6.844.036	6.546.944
	128.325.885	122.620.849
Kosten gehuurd personeel	20.494.472	20.966.128
	148.820.357	143.586.977

Bedrijfstak pensioenfondsen

HTM Personenvervoer N.V. is voor de pensioenregelingen aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP (Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds). De dekkingsgraad van het ABP per eind december 2019 was 97,8% (2018: 97,0%). HTM Personenvervoer N.V. heeft in het geval van een tekort bij het ABP geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

HTM Specials B.V. en Vreugdetours B.V. zijn voor de pensioenregelingen aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds Beroepsvervoer. De dekkingsgraad van dit pensioenfonds per eind december 2019 was 103,2% (2018: 100,4%). HTM Personenvervoer N.V. heeft in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Gemiddeld aantal fte's	2019	2018
- Gemiddeld aantal FTE gedurende het verslagjaar	1.802	1.769
- Waarvan werkzaam in het openbaar vervoer Bus	319	318
- Waarvan werkzaam in het openbaar vervoer Rail	1.381	1.351
- Waarvan werkzaam in het besloten vervoer	102	100

Er waren geen werknemers werkzaam in het buitenland

17. Afschrijvingen op materiële vaste activa	2019	2018
Gebouwen incl. installaties	818.776	816.854
Rijdend materieel	20.782.162	19.553.779
Bedrijfsauto's	251.356	281.203
Machines en inventaris	3.032.461	2.931.157
Vrijval uit egalisatierekening investeringssubsidies	-761.080	-
	24.123.675	23.582.993
Afstoting materiële vaste activa	1.150	91.987
	24.124.825	23.674.980

18. Bijzondere waardeverminderingen	2019	2018
Bijzondere waardevermindering activa	185.000	-

19. Overige bedrijfskosten	2019	2018
Belastingen, rechten en verzekeringen	2.322.301	1.765.276
Overige	14.589.506	12.785.447
	16.911.807	14.550.723

De 'overige' overige bedrijfskosten bestaan grotendeels uit diverse overheadkosten. Hiernaast is een dotatie aan het kwaliteitsfonds opgenomen ten bedrage van €3,9M.

Inhoud**Voorwoord van de directie****Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen**Missie, visie en strategische speerpunten in 2019****Bijzondere gebeurtenissen in 2019****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2019****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Accountantshonoraria

De volgende honoraria van KPMG Accountants N.V. zijn ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

	2019	2018
Onderzoek van de jaarrekening	513.145	418.222
Andere controleopdrachten	145.106	109.613
Andere niet-controlediensten	252.000	17.000
	910.251	544.835

20. Financiële baten en lasten	2019	2018
Rentebaten	38.836	28.965
Rentelasten	-7.353.640	-7.308.241
	-7.314.804	-7.279.276

21. Vennootschapsbelasting

HTM Personenvervoer N.V. vormt samen met haar groepsmaatschappijen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De gehele last wordt door HTM Personenvervoer N.V. gedragen.

	2019	2018
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		
Resultaat voor belastingen	4.414.658	2.069.144
Belastingen		
Vennootschapsbelasting	-494.731	-451.086
Schattingswijziging voorgaande jaren	-	1.930.479
	-494.731	1.479.393

De belastinglast in de winst-en-verliesrekening over 2019 bedraagt € 494.731, oftewel 11% van het resultaat vóór belastingen. De belastingdruk in 2019 wijkt af als gevolg van de schattingswijziging en de gewijzigde afspraken met de belastingdienst over de fiscale winstbepaling van HTM Personenvervoer N.V. in 2018.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij (gemeente Den Haag, HTM Beheer B.V. en Metropoolregio Rotterdam Den Haag als aandeelhouders van HTM Personenvervoer N.V.). De bestuurders, commissarissen en HTM Railinfra B.V. zijn eveneens verbonden partijen.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen HTM Personenvervoer N.V. en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met HTM Personenvervoer N.V. Dit betreffen onder meer de relaties tussen HTM Personenvervoer N.V. en haar

deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en commissarissen is opgenomen onder punt 36 van de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.

Gebeurtenissen na balansdatum

Wij verwijzen voor de impact van COVID-19 in 2020 op de continuïteitsveronderstelling naar de toelichting zoals opgenomen bij het onderdeel 'Continuïteit'.

Inhoud**Voorwoord van de directie****Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen**Missie, visie en strategische speerpunten in 2019****Bijzondere gebeurtenissen in 2019****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2019****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Enkelvoudige jaarrekening 2019

Enkelvoudige balans per 31 december 2019 voor resultaatbestemming

ACTIVA		31 december 2019	31 december 2018
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(22)	41.379.715	32.594.339
Financiële vaste activa	(23)	19.636.813	20.970.722
		61.016.528	53.565.061
Vlottende activa			
Vorraden	(24)	15.472.650	13.178.243
Onderhanden projecten	(25)	808.203	2.971.324
Vorderingen	(26)	35.192.573	51.750.961
Liquide middelen	(27)	58.456.508	48.263.840
		170.946.462	169.729.429
PASSIVA			
Eigen vermogen (28)			
Aandelenkapitaal		42.136.201	42.136.201
Overige reserves		45.811.998	45.811.998
Onverdeelde winst		3.919.927	3.548.537
		91.868.126	91.496.736
Voorzieningen	(29)	3.334.010	6.372.571
Kortlopende schulden	(30)	75.744.326	71.860.122
		170.946.462	169.729.429

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2019

		2019	2018
Netto-omzet	(31)	226.313.897	208.230.648
Werk in uitvoering	(32)	19.617.454	17.647.028
Overige opbrengsten	(33)	19.780.922	20.526.645
Som der bedrijfsopbrengsten		265.712.273	246.404.321
Kosten			
Kosten materialen en reserve onderdelen	(34)	9.301.619	7.019.680
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	(35)	110.601.840	105.120.258
Personeelskosten	(36)	118.503.220	112.605.902
Afschrijvingen op materiële vaste activa	(37)	4.651.158	4.427.436
Overige bedrijfskosten	(38)	16.755.209	13.585.476
		259.813.046	242.758.752
Bedrijfsresultaat		5.899.227	3.645.569
Financiële baten en lasten	(39)	29.265	196.717
Resultaat voor belastingen		5.928.492	3.842.286
Vennootschapsbelasting	(40)	-494.731	1.479.393
Resultaat deelnemingen	(41)	-1.513.834	-1.773.142
Resultaat na belastingen		3.919.927	3.548.537

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Algemene grondslagen voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van hun juridische vorm.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2019**Activa****Vaste activa**

22. Materiële vaste activa	31-12-2019	31-12-2018
Gebouwen incl. installaties	6.369.483	6.906.971
Rijdend materieel	12.728.714	6.320.489
Bedrijfsauto's	210.318	476.323
Machines en inventaris	14.518.675	10.263.238
Egalisatierekening investeringssubsidies	-2.035.944	-
Werken in uitvoering	9.588.469	8.627.318
	41.379.715	32.594.339

	Gebouwen incl. installaties	Rijdend materieel	Bedrijfs-auto's	Machines en inventaris	Egalisatierekening investeringssubsidies	Werken in uitvoering	Totaal
Boekwaarde per 1-1-2019							
Aanschaffingswaarde	14.631.697	17.234.172	4.476.086	53.345.291	-278.675	8.627.318	98.035.889
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-7.724.726	-10.913.683	-3.999.763	-43.082.053	278.675	-	-65.441.550
	6.906.971	6.320.489	476.323	10.263.238	-	8.627.318	32.594.339
Mutaties							
Investeringen	-	-	-	-	-	6.448.050	6.448.050
Desinvesteringen	-	-1.028.939	-178.463	-	-	-	-1.207.402
Afschrijving desinvesteringen	-	1.028.939	163.814	-	-	-	1.192.753
HTM Buzz Fusie afschrijvingen	-	20.018.699	-	-	-	-	20.018.699
HTM Buzz Fusie Cum. afschrijvingen	-	-13.016.716	-	-	-	-	-13.016.716
Afschrijvingen	-797.875	-773.758	-251.356	-3.013.655	186.636	-	-4.650.008
Herclassificaties / overboeking	260.387	180.000	-	7.269.092	-2.222.580	-5.486.899	-
	-537.488	6.408.225	-266.005	4.255.437	-2.035.944	961.151	8.785.376
Aanschaffingswaarde	14.892.084	23.387.216	4.297.623	60.614.383	-2.501.255	9.588.469	110.278.520
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-8.522.601	-10.658.502	-4.087.305	-46.095.708	465.311	-	-68.898.805
Boekwaarde per 31-12- 2019	6.369.483	12.728.714	210.318	14.518.675	-2.035.944	9.588.469	41.379.715

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

De afschrijvingstermijnen van bovengenoemde materiële vaste activa zijn:

Gebouwen incl. installaties	10 - 50 jaar
Rijdend materieel	5 - 30 jaar
Bedrijfsauto's	4 - 7 jaar
Machines en inventaris	3 - 15 jaar
Egalisatierekening investeringssubsidies	5 - 30 jaar
Werken in uitvoering	0

Op terreinen en werken in uitvoering wordt niet afgeschreven.

In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven.

23. Financiële vaste activa	31-12-2019	31-12-2018
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	5.294.584	5.823.558
Langlopende vordering op Metropoolregio Rotterdam Den Haag	14.342.229	15.147.164
	19.636.813	20.970.722

Deelnemingen in groepsmaatschappijen	31-12-2019	31-12-2018
HTM Railvoertuigen B.V.	43.016	43.016
HTM Commercial Actions B.V.	5.251.568	5.780.542
	5.294.584	5.823.558

Verloopstaat deelnemingen	Stand per 1-12-2019	Aandeel in het resultaat	Stand per 31-12-2019
HTM Railvoertuigen B.V.	43.016	-	43.016
HTM Commercial Actions B.V.	5.780.542	-528.974	5.251.568
	5.823.558	-528.974	5.294.584

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Vlottende activa

24. Voorraden	31-12-2019	31-12-2018
De post voorraden bestaat met name uit materialen en reserveonderdelen ten behoeve van:		
Rail	11.716.998	9.493.299
Bus	733.802	601.047
Infra	3.827.214	3.540.148
Fysieke OV-chipkaart	52.967	28.332
Voorziening incurante voorraad	-858.331	-484.583
	15.472.650	13.178.243
Voorziening incurante voorraad		
Stand per 1 januari	-484.583	-532.740
Dotatie	-393.271	-136.148
Onttrekking	19.523	184.305
Stand per 31 december	-858.331	-484.583

25. Onderhanden projecten

Voor een toelichting op de onderhanden projecten wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

26. Vorderingen	31-12-2019	31-12-2018
Debiteuren	4.813.862	5.408.113
Vorderingen op groepsmaatschappijen	127.220	1.396.071
Vordering op verbonden partijen	2.842.961	17.026.332
Vorderingen op Metropoolregio Rotterdam Den Haag	20.397.717	13.926.130
Vennootschapsbelasting	533.654	2.053.525
Omzetbelasting	-	911.438
Consignatieverstrekking personeel	-	99.046
Leningen < 1 jaar op groepsmaatschappij HTM Buzz B.V.	-	5.007.858
Overige vorderingen en overlopende activa	6.477.159	5.922.448
	35.192.573	51.750.961

De reële waarde van de vordering benadert de boekwaarde.

Met uitzondering van de consignatieverstrekking personeel hebben de vorderingen een resterende looptijd < 1 jaar.

De vordering op Metropoolregio Rotterdam Den Haag betreft met name nog te vorderen exploitatie- en investeringsubsidies. Jaarlijks bestaat een deel van de overheidsbijdragen lijndienstvervoer uit onderbouwde inschattingen. Voor de jaren 2018 en 2019 zijn inschattingen opgenomen ten aanzien van een aantal dossiers waarover nog geen overeenstemming is bereikt met de opdrachtgever. Over de jaren 2018 en 2019 dient HTM Personenvervoer N.V. een aantal aanvullende verantwoordingen in te dienen.

Onder de oveige vorderingen en overlopende activa is voor ruim €4 miljoen aan vooruitbetaalde kosten opgenomen.

Debiteuren	31-12-2019	31-12-2018
Debiteuren	4.813.862	5.416.777
Voorziening dubieuze debiteuren	-	-8.664
	4.813.862	5.408.113

27. Liquide middelen	31-12-2019	31-12-2018
Banken	58.189.660	48.049.134
Kas	266.848	214.706
	58.456.508	48.263.840

Een bedrag ad € 22.645 (2018: € 22.645) staat niet ter vrije beschikking.

Inhoud**Voorwoord van de directie****Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen**Missie, visie en strategische speerpunten in 2019****Bijzondere gebeurtenissen in 2019****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2019****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Passiva

28. Eigen vermogen	Aandelen-kapitaal	Overige reserves	Onverdeelde winst	Totaal
Stand per 1 januari 2019	42.136.201	45.811.998	-	87.948.199
Onverdeeld resultaat boekjaar	-	-	3.919.927	3.919.927
Stand per 31 december 2019	42.136.201	45.811.998	3.919.927	91.868.126

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt per 31 december 2019 € 200.000.001 en is verdeeld in 200 miljoen gewone aandelen van elk nominaal groot € 1 én een preferent aandeel van € 1. Geplaatst zijn 42.136.200 gewone aandelen en 1 preferent aandeel.

Het preferente aandeel geeft de houder, Metropoolregio Rotterdam Den Haag, voorrang bij de uitkering van dividend. Tevens kunnen enkele besluiten slechts bekrachtigd worden met instemming van de houder van het preferente aandeel.

Voorstel resultaatbestemming

De jaarrekening is opgesteld voor winstbestemming. De directie stelt voor om van de winst over 2019 ad € 3.919.927 beschikbaar te stellen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

29. Voorzieningen	31-12-2019	31-12-2018
Personele voorzieningen	2.859.188	2.560.593
Overige voorzieningen	474.822	3.811.978
	3.334.010	6.372.571

Waarvan:

Looptijd < 1 jaar	1.059.023	4.415.520
Looptijd > 1 jaar	2.274.987	1.957.051

	Personele voorzieningen	Overige voorzieningen	Totaal
Stand per 1 januari	2.560.593	3.811.978	6.372.571
Dotatie	336.767	376.661	713.428
Onttrekking	-919.857	-891.779	-1.811.636
Fusie HTMbuzz B.V.	881.685	-2.580.785	-1.699.100
Vrijval	-	-241.253	-241.253
Stand per 31 december 2019	2.859.188	474.822	3.334.010

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Onder de personele voorzieningen zijn opgenomen :

Jubileumuitkeringen

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband en is grotendeels langlopend. Circa € 228.766 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 1.627.067 een looptijd langer dan 1 jaar.

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkansen en leeftijden.

De voorziening wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Het percentage waartegen deze contant is gemaakt, is twee procent.

WAO/IP/WW

De voorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van gemaakte afspraken en is grotendeels kortlopend. Circa € 22.316 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 55.598 een looptijd langer dan 1 jaar.

De voorziening voor de kosten van wachtgeld bestaat uit de kosten van wachtgelduitkeringen aan werknemers die bij de reorganisatie boventallig zijn geworden.

Langdurig zieken

De voorziening heeft betrekking op de verwachte salariskosten van medewerkers die naar verwachting niet meer terug zullen keren in het arbeidsproces. Circa € 688.941 heeft een looptijd korter dan 1 jaar, € 117.500 een looptijd langer dan 1 jaar.

Klantenbarometer

De voorziening heeft voor € 119.000 betrekking op een voorziening uit hoofde van de bonus klantenbarometer. Bij een gemiddelde stijging van de klantwaardering ten opzichte van het voorgaande jaar hebben de medewerkers op basis van de CAO recht op een bonus. De volledige voorziening is kortlopend.

Overige voorzieningen

	31-12-2019	31-12-2018
Schade	474.822	1.231.193
Voorziening deelnemingen	-	2.580.785
	474.822	3.811.978

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Schade

De voorziening heeft betrekking op letselschaden en schades aan railvoertuigen en heeft volledig een kortlopend karakter. Er is geen deel dat betrekking heeft op een periode langer dan 1 jaar.

De voorziening schade heeft betrekking op letselschaden en schades aan railvoertuigen. De voorziening schade wordt gevormd door een raming op te stellen van de verwachte economische gevolgen van schadeclaims, waaruit naar verwachting verplichtingen voortvloeien uit hoofde van het eigen risico-deel. Het moment van dotatie aan de voorziening schade is het moment dat een ongeval zich heeft voorgedaan en een betrouwbare schatting beschikbaar is.

30. Kortlopende schulden	31-12-2019	31-12-2018
Crediteuren	16.735.841	15.746.770
OV-studentenkaarten	19.308.297	15.565.399
Schulden aan groepsmaatschappijen	-	15.226.289
Omzetbelasting	1.149.049	-
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	4.775.565	3.313.580
Pensioenen	1.520.733	1.117.909
Verlof aanspraken	7.409.975	5.782.970
Kwaliteitsfonds	6.636.685	2.731.256
Overlopende passiva	18.208.181	12.375.949
	75.744.326	71.860.122

De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde. De resterende looptijd van de kortlopende schulden is < 1 jaar.

Met de concessieverlener is afgesproken dat het positieve verschil tussen de genormeerde reizigersopbrengsten en de gerealiseerde reizigersopbrengsten wordt gedoteerd aan een kwaliteitsfonds.

De overlopende passiva bestaat grotendeels uit diverse transitorische kosten.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Financiële instrumenten

Algemeen

HTM Personenvervoer N.V. maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te beperken. Afgeleide instrumenten worden niet ingezet voor handelsdoeleinden.

De reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Rente- en kasstroomrisico

Voor schulden met variabele renteaftspraken loopt HTM Personenvervoer N.V. risico ten aanzien van toekomstige kasstromen. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt HTM Personenvervoer N.V. risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

HTM Personenvervoer N.V. loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder handels- en overige vorderingen en liquide middelen. De omvangrijkste vorderingen binnen overige vorderingen zijn aanwezig op de opdrachtgever en verbonden partijen. Bij deze partijen is geen historie van wanbetaling bekend. De handelsvorderingen bestaan uit een groot aantal kleinere vorderingen op een omvangrijk aantal debiteuren. De impact bij eventuele oninbaarheid is hierdoor beperkt. Bij eventuele wanbetaling wordt een externe partij ingeschakeld. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Banken waarmee derivaten worden afgesloten hebben tenminste een A-Rating.

Liquiditeitsrisico

HTM Personenvervoer N.V. bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft om steeds binnen de gestelde lening convenanten te blijven.

HTM Personenvervoer N.V. maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Concessies

HTM Personenvervoer N.V. beschikt over een concessie voor de exploitatie van het railvervoer in de regio Haaglanden, evenals een concessie voor de exploitatie van het busvervoer in Haaglanden Stad. De railconcessie is in 2016 onderhands gegund en had initieel een looptijd tot medio december 2026. In 2019 is de concessie met een periode van 5 jaar verlengd tot 2031. De busconcessie is in 2018 onderhands gegund en heeft een looptijd tot medio december 2034.

Gebruiksovereenkomst

Conform de gebruiksovereenkomst tussen de vennootschap en HTM Railinfra B.V. verleent HTM Railinfra B.V. aan de vennootschap het recht gebruik te maken van de railinfrastructuur ten behoeve van de uitvoering van het personenvervoer volgens de railconcessie Den Haag. Als tegenprestatie voor het gebruiksrecht is HTM Personenvervoer N.V. een jaarlijkse vergoeding verschuldigd aan HTM Railinfra B.V. Deze gebruiksvergoeding is gelijk aan de kosten die HTM Railinfra B.V. in dat jaar voor de railinfrastructuur maakt.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2019**Bedrijfsopbrengsten**

31. Netto-omzet	2019	2018
Overheidsbijdragen lijndienstvervoer	119.415.027	109.320.334
Personenvervoer	106.081.370	98.155.814
Boetes (exclusief deel ritprijs)	817.500	754.500
	226.313.897	208.230.648

Alle opbrengsten zijn in Nederland gerealiseerd.

32. Werk in uitvoering	2019	2018
Project opbrengsten	25.247.845	18.824.996
Mutatie onderhanden projecten	-5.630.391	-1.177.968
	19.617.454	17.647.028

Kosten gereed projecten betreft kosten die gerealiseerd worden op (meerjarige) projecten.

33. Overige opbrengsten	2019	2018
Werk voor derden	15.093.314	12.714.308
Mutatie geactiveerde eigen productie	4.445.802	5.172.133
A-kaarten	200.077	2.183.379
Overige baten	41.729	456.825
	19.780.922	20.526.645

De bedrijfsopbrengsten, bestaande uit netto-omzet, werk in uitvoering en overige opbrengsten, zijn ten opzichte van vorig jaar met 7,8% gestegen. De omzet is geheel in Nederland gerealiseerd.

Inhoud**Voorwoord van de directie****Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen**Missie, visie en strategische speerpunten in 2019****Bijzondere gebeurtenissen in 2019****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2019****Overige gegevens**

- Controleverklaring

Bedrijfslasten

34. Kosten materialen en reserve onderdelen	2019	2018
Materiaalverbruik	9.301.619	7.019.680

35. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	2019	2018
Energieverbruik	7.470.381	5.333.611
Onderhoud en reparatie	33.900.531	30.328.411
Huur roerende en onroerende goederen	45.186.324	45.562.849
Kosten projecten	19.072.053	16.590.753
Overige externe kosten	4.972.551	7.304.634
	110.601.840	105.120.258

36. Personeelskosten	2019	2018
Lonen en salarissen	74.246.133	69.153.372
Premie arbeidsongeschiktheidverzekering	5.489.490	4.847.178
Pensioenen en sociale lasten	17.247.523	16.366.980
Mutatie verloftegoeden	273.107	838.586
Overige personeelskosten	6.003.398	5.832.848
	103.259.651	97.038.964
Kosten gehuurd personeel	15.243.569	15.566.938
	118.503.220	112.605.902

De bezoldiging met inbegrip van de pensioenlasten en andere uitkeringen van de (gewezen) bestuurders en commissarissen die het boekjaar ten laste van de vennootschap en haar dochter- en groepsmaatschappijen zijn gekomen bedragen € 466.341 (2018: € 453.980) respectievelijk € 103.000 (2018: € 103.000).

Bedrijfstak pensioenfonds

HTM Personenvervoer N.V. is voor de pensioenregelingen aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP (Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds). De dekkingsgraad van het ABP per eind december 2019 was 97,8% (2018: 97,0%). HTM Personenvervoer N.V. heeft in het geval van een tekort bij het ABP geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Personeelsleden (aantal fte's)

Bij de vennootschap waren in 2019 gemiddeld 1.381 fte's werkzaam, berekend op fulltimebasis (2018: 1.351).

Inhoud**Voorwoord van de directie****Profiel****Vennootschapsstructuur****Financiële resultaten**

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen**Missie, visie en strategische speerpunten in 2019****Bijzondere gebeurtenissen in 2019****Verslag van de directie**

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen**Jaarrekening 2019****Overige gegevens**

- Controleverklaring

37. Afschrijvingen op materiële vaste activa	2019	2018
Materiële vaste activa	4.650.008	4.355.480
Afstoting materiële vaste activa	1.150	71.956
	4.651.158	4.427.436

38. Overige bedrijfskosten	2019	2018
Belastingen, rechten en verzekeringen	1.816.404	1.499.374
Overige	14.938.805	12.086.102
	16.755.209	13.585.476

De 'overige' overige bedrijfskosten bestaan grotendeels uit diverse overheadkosten. Hiernaast is een dotatie aan het kwaliteitsfonds opgenomen ten bedrage van €3,9M.

39. Financiële baten en lasten	2019	2018
Rentebaten	180.585	334.157
Rentelasten	-151.320	-137.440
	29.265	196.717

40. Vennootschapsbelasting

HTM Personenvervoer N.V. vormt samen met haar groepsmaatschappijen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De gehele last/bate wordt door HTM Personenvervoer N.V. gedragen.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

	2019	2018
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		
Resultaat voor belastingen	5.928.492	3.842.286
Belastingen		
Vennootschapsbelasting	-494.731	-451.086
Schattingswijziging voorgaande jaren	-	1.930.479
	-494.731	1.479.393

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

41. Resultaat deelnemingen	2019	2018
Aandeel resultaat HTM Commercial Actions B.V.	-528.974	116.557
Aandeel resultaat HTMbuzz B.V.	-984.860	-1.889.699
	-1.513.834	-1.773.142

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de HTM Personenvervoer N.V. en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de HTM Personenvervoer N.V. Dit betreffen onder meer de relaties tussen HTM Personenvervoer N.V. en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Ondertekening van de jaarrekening

Den Haag, 15 april 2020

Directie voor akkoord

Ir. J.N.K. Bierman

Mr. Drs. G.J. Boot

Raad van Commissarissen voor akkoord

U. Groen

Drs. P. de Krom

Mr. S.D. Renzema

Drs. S. Spek

Drs. L.M.E. Boot

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Overige gegevens

Bijzondere statutaire zeggenschapsrechten

Opdrachtgever Metropoolregio Rotterdam Den Haag is houder van het bijzonder aandeel. De in artikel 42.3 van de statuten genoemde besluiten kunnen slechts genomen worden met een meerderheid van de uitgebrachte stemmen in een algemene vergadering, waarin ten minste de helft van het geplaatste kapitaal aanwezig of vertegenwoordigd is én mits de houder van het bijzonder aandeel voor deze besluiten stemt. Het besluit tot benoeming van een lid van de raad van commissarissen en het besluit tot wijziging van de statuten zijn hier onderdeel van.

Regelingen inzake winstbestemming

In overeenstemming met de statutenwijziging d.d. 6 oktober 2016 is bepaald dat de winst ter beschikking staat van de Algemene

Vergadering van Aandeelhouders. De omvang van deze uitkering naar de te onderscheiden aandelen van de vennootschap wordt bepaald aan de hand van de statuten.

Uitkering van winst geschiedt na goedkeuring van de jaarrekening waaruit blijkt dat deze geoorloofd is. In artikel 34 van de statuten is opgenomen dat dividenduitkeringen slechts gedaan kunnen worden voor zover na die uitkering de solvabiliteit van de vennootschap ten minste veertig procent (40,0%) bedraagt. De aandeelhouders houden recht op de overeengekomen dividenduitkering over het boekjaar. De vordering van een aandeelhouder tot een uitkering op aandelen verjaart door een tijdsverloop van 5 jaren.

Inhoud

Voorwoord van de directie

Profiel

Vennootschapsstructuur

Financiële resultaten

- Resultaat
- Bedrijfsopbrengsten
- Bedrijfslasten
- Balans
- Financiering activa
- Eigen vermogen
- Bedrijfsresultaat en dotatie Kwaliteitsfonds
- Continuïteit van de onderneming

Kengetallen

Missie, visie en strategische speerpunten in 2019

Bijzondere gebeurtenissen in 2019

Verslag van de directie

- Ontwikkelingen in de omgeving
- Ontwikkelingen op het gebied van governance en risicomanagement
- Veiligheid
- Duurzame ontwikkeling
- Innovatie
- Klanttevredenheid en reisinformatie
- Kaartsoorten en tarieven
- Voertuigen en infrastructuur
- Railvervoer
- Busvervoer
- Commercieel vervoer
- Sociaal jaarverslag

Verslag Raad van Commissarissen

Jaarrekening 2019

Overige gegevens

- Controleverklaring

Controleverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is hier in te zien.
Door op de knop te klikken opent de verklaring in een nieuw venster.

Het jaarverslag van HTM verschijnt alleen in de vorm van deze interactieve PDF die makkelijk leesbaar is op beeldscherm of tablet. Spaar het milieu en maak geen prints van dit document als dat niet echt nodig is.

HTM Personenvervoer N.V.
Koningin Julianaplein 10
2595 AA Den Haag

www.overhtm.nl